Wobec znacznego rozszerzenia objętości Dziennika Wojewódzkiego i wskutek tego zwiększenia się kosztów nakładu, ustala się prenumeratę Dziennika Wojewódzkiego począwszy od niniejszego numeru na 60 groszy za egzemplarz.

Nr. 6. Tarnopol, dnia 1 kwietnia 1928. Rok VIII.

TARNOPOLSKI
Dziennik Wojewódzki

Adres Redakcji i Administracji: Tarnopol, Urząd Wojewódzki. **Wychodzi 1-go każdego miesiąca.**

Cena pojedynczego egzemplarza 60 groszy. Dziennik Wojewódzki przyjmuje ogłoszenia instytucyj społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku służbowego do władz urzędowych i wymienionych instytucyj.
Cena ogłoszeń: drobne za wyraz 10 groszy — najmniej 1 zł.

ZAWIADOMIENIE.

W myśl rozporządzenia P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 19 stycznia 1928 (Dz. Ust. Rz. P. Nr. 11 z roku 1928, poz. 86) o organizacji i zakresie działania władz administracji ogólnej, zostaje niniejszem dotychczasowa nazwa Dziennika Urzędowego zmieniona na „TARNOPOLSKI DZIENNIK WOJEWÓDZKI".

Treść działu urzędowego:

1. Ogłoszenie o nadaniu Krzyża Zasługi za dzielność.
2. Ogłoszenie dotyczące wyniku wyborów do Sejmu w Okręgu Wyborczym Nr. 54.
3. Ogłoszenie dotyczące wyniku wyborów do Sejmu w Okręgu Wyborczym Nr. 55.
4. Ogłoszenie dotyczące wyniku wyborów do Senatu w Okręgu Wyborczym Województwa Tarnopolskiego.
5. Zarządzenie o zniesieniu posterunku Policji Państwowej w Białozórce, powiat Zbaraż.
6. Zarządzenie o kreowaniu posterunku Policji Państwowej w Łoszniowie, powiat Trembowla.
7. Ogłoszenie dotyczące wydawania zezwoleń na wydobywanie roślin, ziemi, piasku i t. d. z łożysk rzek Bugu i Dniestru.
8. Obwieszczenie dotyczące udzielania pomocy na odbudowę budynków zniszczonych przez wypadki wojenne.
9. Okólnik w sprawie akcji Banku Gosp. Kraj. w kierunku przyznawania za pośrednictwem Komunalnych Kas Oszczędn. krótkoterminowych kredytów dla drobnego rzemiosła i przemysłu.
10. Okólnik w sprawie udzielania przez Ban[illegible]osp. Kraj. kredytu krótkoterminowego komunalnego [illegible]zków samorządowych, t. j. powiatów i większyc[illegible]jskich na czasowe zasilenie ich funduszów kasow[illegible]
11. Okólnik w sprawie akcji kredyto[illegible]ków komunalnych i stowarzyszeń społecznych.
12. Okólnik w sprawie organizacji [illegible]ości Komunalnych Kas Oszczędności.
13. Instrukcja dla Inspektorów Samorządu Gminnego Województwa Tarnopolskiego.
14. Okólnik w sprawie wykonania planów regulacyjnych (zabudowy).
15. Lista znawców dla oszacowania przedmiotów i gruntów, mających ulec wywłaszczeniu na rzecz kolei żelaznych, jakoteż dla oznaczenia wynagrodzeń za wywłaszczenie praw wodnych dla okręgu Województwa Tarnopolskiego za rok 1928.
16. Pismo Konsulatu Austrjackiego we Lwowie w sprawie odnowienia spalonych wiedeńskich ksiąg tabularnych.
17. Ogłoszenie o zatwierdzeniu statutu Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu przemyślańskiego.
18. Ogłoszenie dotyczące przeciętnej ceny targowej za świnie bite na miesiąc marzec 1928.
19. Wykaz panujących zaraźliwych chorób zwierzęcych za czas od 1 do 15 marca 1928 r.
20. Ruch służbowy.

Treść działu nieurzędowego:

21. Unieważnienia dokumentów osobistych.
22. Ogłoszenie o zaginięciu gminnej pieczęci urzędowej.
23. Komunikat pocztowy.
24. Konkurs na posadę powiat. lekarza weterynaryjnego przy Starostwie w Dolinie.
25. Orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego.
26. Ogłoszenie przetargu na dostawę materjałów faszynowych.

Dział urzędowy.

Ogłoszenie o nadaniu Krzyża Zasługi za dzielność.

Pan Prezes Rady Ministrów zarządzeniem z dnia 16 marca 1928 nadał **po raz pierwszy**

Krzyż Zasługi za dzielność

wzamian za nadany po raz pierwszy

Bronzowy Krzyż Zasługi

posterunkowym Policji Państwowej Województwa Tarnopolskiego **Wacławowi Kościckiemu i Wojciechowi Pisarskiemu.**

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 54 w Tarnopolu.

Ogłoszenie.

W myśl art. 92 i 99 ord. wyb. podaję do publicznej wiadomości, że dnia 4 marca 1928 przy wyborach do Sejmu w okręgu wyborczym Nr. 54 oddano ważnych głosów ogółem 377.643.

Z tego oddano: na listę Nr. 1 głosów 108.579, na listę Nr. 2 głosów 3.458, na listę Nr. 4 głosów 206, na listę Nr. 6 głosów 1.276, na listę Nr. 8 głosów 1.076, na listę Nr. 10 głosów 16.974, na listę Nr. 17 głosów 31.133, na listę Nr. 18 głosów 133.910, na listę Nr. 19 głosów 4.782, na listę Nr. 20 głosów 1.498, na listę Nr. 22 głosów 42.845, na listę Nr. 26 głosów 7.168, na listę Nr. 36 głosów 477, na listę Nr. 37 głosów 133, na listę Nr. 38 głosów 23, na listę Nr. 39 głosów 24.105.

Imiona i nazwiska wybranych posłów: z listy Nr. 1 Jakób Bojko, Józef Sanojca, Ksawery Jaruzelski, Władysław Kosydarski.

Z listy Nr. 17: Luzer Hersch Heller.

Z listy Nr. 18: Ks. Leonty Kunicki, Dr. Stefan Baran, Jan Zawałykut, Antoni Kuńko.

Z listy Nr. 22: Dr. Dmytro Ładyka.

Osoby, wymienione po wybranych posłach na dalszych miejscach z listy Nr. 1, Nr. 17, Nr. 18 i Nr. 22 wybrane zastępcami posłów, a to w kolejności, w jakiej na liście są umieszczone.

Tarnopol, dnia 7 marca 1928.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 54:
CZARNECKI.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 55 w Złoczowie.

L. 2632/28.

Ogłoszenie.

Po myśli art. 92 i 99 ord. wyb. do Sejmu podaje się do publicznej wiadomości, że przy wyborach do Sejmu w dniu 4 marca 1928 w okręgu wyborczym Nr. 55 oddano 341.611 ważnych głosów, z których przypada na: Listę Nr. 1 „Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem“ 76.434, na listę Nr. 2 „Polskiej Partji Socjalistycznej“ 3.316, na listę Nr. 4 „Ogólnego Żydowskiego Związku Robotniczego „Bund“ w Polsce“ 126, na listę Nr. 6 „Ukraiński Związek Narodowy“ („Ukraiński Narodny Sojuz“) 803, na listę Nr. 8 „Ukraińskie Włościańsko (Selańsko) Robitnycze-Socjalistyczne Zjednoczenie Sel-Rob“ 10.280. na listę Nr. 10 „Stronnictwa Chłopskiego“ 9.584, na listę Nr. 14 „Związek Chłopski“ 1.572, na listę Nr. 17 „Zjednoczenia Narodowo Żydowskiego w Małopolsce 23.812, na listę Nr. 18 „Lista Bloku Mniejszości Narodowych w Polsce“ 99.842, na listę Nr. 19 „Sel-Rob Lewica“ 19.441, na listę Nr. 20 „Ruska“ 21.345, na listę Nr. 22 „Wyborczy Blok Ukraińskich Socjalistycznych Włościańskich (Selańskich) i Robitnyczych Partyj“ 23.055, na listę Nr. 24 „Lista Katolicko-Narodowa“ 17.043, na listę Nr. 26 „Lista Ukraińskiej Partji Pracy“ 27.716, na listę Nr. 33 „Ogólny Żydowski Narodowy Blok Wyborczy do Sejmu i Senatu“ 2.893, na listę Nr. 36 „(Antonów Terapont)“ 179, na listę Nr. 39 „(Kostyszyn Iłyja)“ 1.120, na listę Nr. 40 „Ukraińska Niezależna Włościańska (Selańska) Lista“ 3.050

Wybrani zostali posłami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej:

Z listy Nr. 1 Bojko Jakób, lat 70, rolnik w Grębosżowie pow. Dąbrowa, Wojtowicz Władysław, lat 45, nauczyciel szkoły pow. we Lwowie, Dzieduszycki Konstanty, lat 42, ziemianin w Izydorówce pow. Skałat.

Z listy Nr. 17 Dr. Reich Leon, lat 49, adwokat we Lwowie.

Z listy Nr. 18 Celewicz Włodzimierz, lat 37, generalny sekretarz Ukraińskiego Narodowego Demokratycznego Objednania we Lwowie, Wysłockyj Aleksander, lat 31, rolnik w Leszniowie pow. Brody, Dr. Pellich Włodzimierz, lat 41, gr. kat. proboszcz w Radziechowie, Kuzyk Stefan, lat 40, kandydat adwokatury w Rohatynie.

Z listy Nr. 26 Dr. Zachidnyj Mychajło, lat 43, adwokat w Brzeżanach.

Osoby wymienione na listach Nr. 1, 17, 18, 26 po wybranych posłach na dalszych miejscach są zastępcami posłów w kolejności w jakiej na listach są umieszczone.

Złoczów, dnia 9 marca 1928.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 55 w Złoczowie:
ZIARKIEWICZ w. r.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 54 w Tarnopolu.

[illegible]oszenie.

W m[illegible] ord. wyb. podaję do publicznej wi[illegible]ia 11 marca 1928 przy wyborach do [illegible]gu wyborczym Województwa Tarnopols[illegible]ych głosów ogółem 383.675.

[illegible]

Z tego oddano: na listę Nr. 1 głosów 133.276, na listę Nr. 2 głosów 1.061, na listę Nr. 6 głosów 133, na listę Nr. 8 głosów 2.017, na listę Nr. 10 głosów 5.291, na listę Nr. 17 głosów 34.671, na listę Nr. 18 głosów 154.149, na listę Nr. 19 głosów 3.702, na listę Nr. 20 głosów 8.528, na listę Nr. 22 głosów 31.912, na listę Nr. 39 głosów 8.935.

Imiona i nazwiska wybranych senatorów: z listy Nr. 1 Dr. Juljusz Makarewicz, Agenor Gołuchowski.

Z listy Nr. 18 Dr. Antoni Horbaczewski, Mykoła Kuźmyn, Wasyl Baranyk.

Osoby, wymienione po wybranych Senatorach na dalszych miejscach w listach Nr. 1 i Nr. 18 wybrane zastępcami Senatorów, a to w kolejności, w jakiej na liście są umieszczone.

Tarnopol, dnia 14 marca 1928.

Przewodniczący Okręgowej Komisji Wyborczej Nr. 54:
CZARNECKI.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. BP. 2566. Tarnopol, dnia 2 marca 1928.

Zniesienie posterunku P. P.
w Białozórce pow. Zbaraż.

Zarządzenie.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 stycznia 1926 r. Nr. BP. 9114/25 zarządzam z dniem 1-go kwietnia 1928 r. skasowanie posterunku P. P. w Białozórce powiat Zbaraż.

Rejon skasowanego posterunku rozdzielam następująco: gminę Palczyńce przydzielam do rejonu posterunku P. P. w Tokach a przysiółek Białozórkę do posterunku P. P. w Koszlakach.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. BP. 2717. Tarnopol, dnia 9 marca 1928.

Kreowanie posterunku P. P.
w Łoszniowie powiat Trembowla.

Zarządzenie.

Na podstawie reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 stycznia 1926 Nr. BP. 9114/25 zarządzam z dniem 1 kwietnia 1928 r. kreowanie posterunku P. P. w Łoszniowie, powiat Trembowla.

Do rejonu tego posterunku wejdą następujące objekty: gmina Łoszniów, Józefówka chatka, Boryczówka, Dębina gaj, Krowinka, Krowinka folwark, Krowinka leśniczówka, Krowinka wiadukt kolejowy, Słoboda przysiółek, Chatki przysiółek i Kudryca gaj.

Wojewoda: Dr. Kwaśniewski w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. AD. 1920/28. Tarnopol, dnia 2 marca 1928.

Ogłoszenie.

Urząd Wojewódzki na podstawie art. 186 ustęp 1-szy a) i po myśli art. 190 ustęp 1-szy ustawy wodnej z dnia 19 września 1922 Dz. U. Rz. P. Nr. 102, poz. 936, upoważnia Państwowy Zarząd Wodny w Kamionce strumiłowej do wydania zezwoleń na wydobywanie roślin, mułu, ziemi, piasku, żwiru, kamieni i lodu z łożyska rzeki Bugu, począwszy od Buska i do wymierzania opłat za pobór tych materjałów, a Państwowemu Zarządowi wodnemu w Stanisławowie daje analogiczne upoważnienie odnośnie do rzeki Dniestru, wzdłuż całej granicy Województwa Tarnopolskiego.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. AD. 2745/28. Tarnopol, dnia 12 marca 1928 r.

Obwieszczenie.

Ministerstwo Robót Publicznych reskryptem z 18 lutego 1928 r. L. dz. VIII-506/Od. szczególną zwraca uwagę na odbudowę budynków mieszkalnych zniszczonych przez wypadki wojenne. Art. 3 bowiem ustawy z dnia 6 maja 1924 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 49 poz. 492) określa, że pomoc na odbudowę winna być udzieloną w pierwszym rzędzie na odbudowę mieszkań dla najuboższej ludności, mieszkającej w ziemiankach, barakach i na komornem.

Według dotychczasowych zarządzeń z akredytywy na rok 1924—1926 udzielano pomocy na budynki mieszkalne, objęte art. 3 cytowanej ustawy oraz na budynki użyteczności publicznej. Z akredytywy nowej, otwieranej w roku 1927—1928 dopuszczalnem było udzielanie pomocy na budynki mieszkalne wymienione w art. 3 powołanej ustawy oraz na budynki szkolne.

Ponieważ udzielenie pomocy na odbudowę mieszkań jest najważniejszem zadaniem i najpilniejszem, a kredyty na odbudowę są stosunkowo małe Ministerstwo Robót Publicznych postanowiło, aby pomoc na odbudowę kraju była udzielana wyłącznie na odbudowę budynków mieszkalnych, objętych art. 3 ustawy z dnia 6 maja 1924 r. (Dz. U. Rz. P. Nr. 49 poz. 492).

Wszelkie kredyty udzielane na odbudowę kraju mogą być użyte wyłącznie na odbudowę budynków mieszkalnych w trybie art. 3 powołanej ustawy, aż do dalszego zarządzenia.

Pomoc na odbudowę innych budynków, nie objętych art. 3 ustawy z 6 maja będzie udzielaną dopiero po uzyskaniu kredytów na powyższy cel.

Ministerstwo Robót Publicznych wyjaśnia następnie, że za budynki użyteczności publicznej w zrozumieniu ustawy z dnia 6 maja 1924 r. należy uważać: szkoły,

szpitale społeczne, ochronki społeczne, domy ludowe, domy modlitwy, (kościoły, cerkwie, kościoły narodowe, meczety mahometańskiego wyznania, domy modlitwy wyznania mojżeszowego, karaimskiego), o ile stanowią własność społeczną t. z. gminy, stowarzyszenia i t. d. Klasztory i wszelkie szkoły i szpitale przy klasztorach należy uważać za budynki mieszkalne, ale nie podlegające pod art. 3 ustawy z dnia 6 maja 1924 r.

Ministerstwo Robót Publicznych nadmienia również. że przy rozdzielaniu kredytów na odbudowę budynków użyteczności publicznej określać będzie, w jakim procencie może być udzielana pomoc, użyta na odbudowę budynków użyteczności publicznej, odnośnie do wysokości dotacji i odnośnie do kwoty kosztorysowej każdego rodzaju budynków użyteczności publicznej.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. SOP/SO-2037/28. Tarnopol, dnia 27 lutego 1928 r.

W sprawie akcji Banku Gospodarstwa Krajowego w kierunku przyznawania za pośrednictwem Komunalnych Kas Oszczędności krótkoterminowych kredytów dla drobnego rzemiosła i przemysłu.

Do wszystkich Panów Starostów i wszystkich Wydziałów Powiatowych Województwa Tarnopolskiego.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych reskryptem z dnia 21 lutego 1928 r. Nr. SG. 223/1/28 zakomunikowało, że Bank Gospodarstwa Krajowego wszczął akcję w kierunku przyznawania za pośrednictwem komunalnych kas oszczędności (powiatowych i miejskich) krótkoterminowych kredytów dla rzemiosła oraz drobnego przemysłu, bądź za zabezpieczeniem wekslowem (weksel kaucyjny) bądź też w formie wkładek na książeczki oszczędnościowe, a to w zależności od formy gwarancji udzielonej przez Związek Komunalny Kasie. Kredyty te mają być spłacane w równych kwartalnych ratach w ciągu 10 kwartałów, przy oprocentowaniu 9%. Mianowicie uchwała Dyrekcji Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 1 lutego 1928 r. w sprawie komunalnych kas oszczędności i kredytów dla rzemiosła brzmi następująco:

1) Dla komunalnych kas oszczędności, pożyczkowych kas rzemieślniczych i rzemieślniczych spółdzielni kredytowych obniża się stopę procentową w dyskoncie weksli do 8% p. a. począwszy od dnia 11 lutego br.

2) Weksle rzemieślnicze mogą być dyskontowane z terminem płatności do 6-ciu miesięcy.

3) Zakład Centralny przyznawać będzie poszczególnym kasom oszczędności krótkoterminowe kredyty, bądź w formie kredytów terminowych na podkład weksla kaucyjnego, o ile komunalny związek poręczający w myśl statutu kasy gwarantuje za wszelkie zobowiązania kasy, bądź w formie wkładek na książeczki oszczędnościowe, o ile gwarancja związku poręczającego w myśl statutu kasy dotyczy tylko wkładów oszczędnościowych. Kredyty te **udzielane będą na 10 kwartałów, przy oprocentowaniu 9% p. a.**, spłacalne w równych ratach kwartalnych. Z kredytów tych mogą korzystać tylko rzemiosła i drobny przemysł. Przy komunalnych kasach oszczędności utworzy się komitet dla rozdziału tych kredytów krótkoterminowych z udziałem rozmaitych przedstawicieli rzemiosła pod przewodnictwem Delegata Banku Gospodarstwa Krajowego. Komitet ten będzie rozpatrywał odnośne podania i propozycję co do rozdziału kredytu przedkładać będzie zarządowi komunalnej kasy oszczędności.

4) Dla celów krótkoterminowych kredytów omówionych w punkcie 3-im przyznaje się kontyngent kredytu narazie w wysokości zł. 2,000.000.

Załączając odpis okólnika Banku Gospodarstwa Krajowego z dnia 6 lutego 1928 r. L. 2512/Dept. III/1/G. Wydz. Komun. Kas. Oszczędn.. skierowanego do wszystkich oddziałów tegoż Banku w powyższej sprawie, proszę Pana Starostę o zaznajomienie się z treścią tegoż pisma i spowodowanie, by tamtejsza komunalna kasa oszczędności w możliwie najkrótszym czasie zwróciła się za pośrednictwem Pana Starosty i Urzędu Wojewódzkiego do właściwego Oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego o przyznanie pożyczki. Przesyłając odnośne podanie Urzędowi Wojewódzkiemu zaopatrzy je Pan Starosta odpowiednim wnioskiem.

Ponadto proszę Pana Starostę o wydanie zarządzenia, by celem odpowiedniego rozdziału tych kredytów, został utworzony przy tamtejszej komunalnej kasie oszczędności komitet opinjodawczy z udziałem przedstawicieli miejscowych rzemiosł i drobnego przemysłu w składzie conajmniej 5 członków, którego zadaniem będzie wydawanie opinji co do przyznawania wzmiankowanych kredytów poszczególnym kredytobiorcom.

Celem skoordynowania pracy wspomnianego komitetu z Oddziałem Banku Gospodarstwa Krajowego, uważam zgodnie z intencją Banku, za rzecz pożądaną i konieczną, by przewodnictwo w komitecie zorganizowanym przy tamtejszej powiatowej kasie oszczędności spoczęło w rękach Pana Starosty względnie Jego zastępcy (zaś w komitecie przy miejskich kasach oszczędności w Tarnopolu i Złoczowie w ręku Pana Komisarza Rządowego miasta (względnie Burmistrza), który (Starosta względnie Burmistrz lub Komisarz) w tej akcji występować będzie w charakterze reprezentanta Centrali Banku Gospodarstwa Krajowego.

Z uwagi na to, że współpraca czynników administracyjnych zapewnić powinna całej tej akcji sprężystość, celowość oraz szybkość jej przeprowadzenia, proszę Pana Starostę o specjalne zainteresowanie się omawianą akcją, gdyż od sposobu umiejętnego jej pokierowania zależeć będzie zrealizowanie właściwej intencji Rządu otoczenia drobnego rzemiosła i przemysłu szczególną opieką.

Oczekując rychłego przedkładania zgłoszeń o pożyczki równocześnie polecam Panom o wykonaniu tudzież o przebiegu organizacji i wyników tej akcji przedłożyć stosowne sprawozdanie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 20 marca b. r.

Równocześnie nadmieniam, że powyższe zarządzenia uzupełnia okólnik mój z 31 grudnia 1927 r. L. SOP/S-6779/27 w sprawie kredytów dla Związków Komunalnych i Stowarzyszeń Społecznych ogłoszony w wydaniu Nadzwyczajnem Dziennika Urzędowego Województwa Tarnopolskiego do Nr. 2 z 25 stycznia 1928 r.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

ODPIS. Bank Gospodarstwa Krajowego. L. 2512/Dept. III. I/G. Wydz. Komun. Kas Oszczędn. — Warszawa, dnia 6 lutego 1928 r. — W sprawie kredytów dla Komunalnych Kas Oszczędności oraz dla rzemiosła. Okólnik Nr. 393 do wszystkich Oddziałów B. G. K.

Niniejszem zawiadamiamy, że na posiedzeniu swem w dniu 1 lutego b. r. uchwaliła Dyrekcja co następuje:

1) Dla Komunalnych Kas Oszczędności, Pożyczkowych Kas Rzemieślniczych i Rzemieślniczych Spółdzielni Kredytowych obniża się stopę procentową w dyskoncie weksli do 8% p. a. począwszy od dnia 11 lutego b. r.

2) Weksle rzemieślnicze mogą być dyskontowane z terminem płatności do 6-ciu miesięcy.

3) Zakład Centralny przyznawać będzie poszczególnym Kasom Oszczędności krótkoterminowe kredyty, bądź w formie kredytów terminowych, na podkład weksla kaucyjnego, — o ile Komunalny Związek poręczający w myśl statutu Kasy gwarantuje za wszelkie zobowiązania Kasy, — bądź w formie wkładek na książeczki oszczędności, — o ile gwarancja Związku poręczającego w myśl statutu Kasy dotyczy tylko wkładów oszczędnościowych.

Kredyty te udzielane będą na 10 kwartałów przy oprocentowaniu 9% p. a. spłacalne w równych ratach kwartalnych.

Z kredytów tych mogą korzystać tylko rzemiosła i drobny przemysł. Przy Komunalnych Kasach Oszczędności utworzy się Komitet dla rozdziału tych kredytów krótkoterminowych z udziałem rozmaitych przedstawicieli rzemiosła pod przewodnictwem Delegata B. G. K. Komitet ten będzie rozpatrywać odnośne podania i propozycje co do rozdziału kredytu przedkładać będzie Zarządowi Komunalnej Kasy Oszczędności.

4) Dla celów któtkoterminowych kredytów omówionych w punkcie 3-im przyznaje się kontyngent kredytu narazie w wysokości zł. 2.000.000.

W związku z tą uchwałą wyjaśniamy, że rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z 7. VI. 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53 z 15. VI. 1927 r. poz. 468) podaje w art. 142 pojęcie rzemiosła. W myśl postanowień tego przepisu za rzemiosła uważa się pewne szczegółowo wymienione w artykule 142 rodzaje przemysłu, o ile nie są prowadzone sposobem fabrycznym. Wyjaśniamy dalej, że za zakłady rzemieślnicze należy uważać te rodzaje przemysłu, wyszczególnione w art. 142 powołanego rozporządzenia, które zatrudniają do 20 ludzi, przy pomocy siły mechanicznej nie większej od 10 HP.

Za rzemieślnicze spółdzielnie kredytowe należy uważać te spółdzielnie, których skład członków obejmuje przeważnie rzemieślników wzgl. działalność obliczona jest przeważnie na pomoc dla rzemieślników.

Co się tyczy kredytu krótkoterminowego na 10 kwartałów, to kredyt ten będzie przyznawany przez Zakład Centralny poszczególnym Komunalnym Kasom Oszczędności (miejskim wzgl. powiatowym) dla pomocy rzemiosła i drobnego przemysłu. Podkreślamy, że kredyty te mają swój specjalny cel pomocy dla rzemiosła i drobnego przemysłu.

Przyznanie kredytu nastąpi na wniosek oddziału, do którego o kredyt Komunalne Kasy Oszczędności powinny się zwrócić. We wniosku prosimy podać uzasadnienie proponowanej kwoty.

Techniczne przeprowadzenie tego kredytu j. w. należeć będzie do Oddziałów.

PP. Kierownicy Oddziałów wejdą natychmiast w porozumienie z Komunalnemi Kasami Oszczędnoćci (miejskie wzgl. powiatowe), zawiadamiając je o możliwości i warunkach przyznania takiego kredytu.

Jeżeli Statut Komunalnej Kasy Oszczędności przewiduje gwarancję Komunalnego Związku poręczającego za wszelkie zobowiązania Kasy, kredyt ten udzielony będzie na podkład weksla kaucyjnego Komunalnej Kasy Oszczędności z żyrem organu stanowiącego Komunalnego Związku poręczającego, jeżeli zaś statut Kasy przewiduje gwarancję tylko za wkłady oszczędnościowe, kredyt będzie przyznany pod formą lokaty na książeczkę oszczędności.

Książeczka oszczędności ma być wystawiona na Bank Gospodarstwa Krajowego, Oddział . . . . . za zastrzeżeniem, że kapitał nie może być bezpośrednio podjęty, a tylko przekazany do B. G. K. za pisemnem firmowo podpisanem zawiadomieniem. Wypłata udzielonego kredytu pod formą lokaty nastąpi po przekazaniu książeczki.

Dokumenty zabezpieczające udzielony kredyt (weksle kaucyjne wzgl. książeczki oszczędnościowe) pozostają w przechowaniu oddziału.

Udzielony kredyt tak pod formą wkładek na książeczkę oszczędności, jak i na podkład weksla kaucyjnego będzie oprocentowany na 9% w stosunku rocznym, przyczem przy kredycie na podkład weksla odsetki będą pobierane z góry, zaś przy kredycie pod formą wkładu oszczędnościowego z dołu, z końcem okresu obrachunkowego danej Kasy w ten sposób, że Komunalna Kasa Oszczędności będzie odsetki gotówkowe przekazywać do B. G. K.

Udzielony kredyt winien być spłacony w ratach co 3 miesiące, licząc od daty zaciągnięcia kredytu — czy to na podkład weksla, czy pod formą wkładu oszczędnościowego — po 1/10 zaciągniętego kredytu.

B. G. K. jednak zastrzega sobie prawo wypowiedzenia przyznanego kredytu każdej chwili na 3 miesiące naprzód w całości lub części.

Celem należytego rozdziału udzielonego kredytu utworzone zostaną przy Zarządzie Komunalnych Kas Oszczędności, Rzemieślnicze Komitety Opinjodawcze,

w składzie conajmniej 5 członków przedstawicieli rozmaitych gałęzi rzemiosła pod przewodnictwem delegata B. G. K.

W siedzibie Oddziału przewodniczącym takiego Komitetu może być Kierownik Oddziału wzgl. przez niego delegowany starszy urzędnik Oddziału, zaś poza siedzibą Oddziału Kierownik Oddziału B. G. K. zwróci się o przyjęcie zastępstwa do Starosty wzgl. Burmistrza, lub też przez tych delegowanych osób. Odnośnie Komitetów w siedzibie Oddziału mogą pp. Kierownicy zwrócić się o przyjęcie zastępstwa do Województwa wzgl. Starostwa.

Nawiązując do naszego okólnika w sprawie współpracy z czynnikami administracji państwowej PP. Kierownicy Oddziałów poinformują odnośne czynniki administracyjne o uruchomieniu krótkoterminowych kredytów dla rzemiosła, oraz poinformują ich o akcji B. G. K., z prośbą o współpracę w Komitetach Opinjodawczych oraz o wywarcie pewnego wpływu na Komunalne Kasy Oszczędności w kierunku odpowiedniego wykorzystania tego kredytu.

Podkreślamy, że zależy nam na bardzo szybkim przeprowadzeniu tej akcji i spodziewamy się, że najpóźniej do dnia 20 lutego kredyty te będą już uruchomione przez Komunalne Kasy Oszczędności.

Zwracamy więc uwagę na konieczność szybkiego przeprowadzenia tej akcji, pośpiech nie może jednak wpłynąć na odpowiednie i należyte przeprowadzenie.

Odbiór niniejszego okólnika prosimy nam potwierdzić.

BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO:

(—) podpis (—) podpis

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. S. O. P. 2817. Tarnopol, dnia 21 marca 1928.
S. O.

W sprawie akcji kredytowej Banku Gospodarstwa Krajowego.

Do Wydziałów Powiatowych, Panów Starostów Województwa Tarnopolskiego i Magistratu miasta Tarnopola.

W ślad za pismem okólnem z dnia 31 grudnia 1927 L. SOP./S. 6779/27 wydanem w sprawie kredytów dla związków komunalnych i stowarzyszeń społecznych (Dziennik Urzędowy Województwa Tarnopolskiego Nr. 2 z dnia 25 stycznia 1928) oznajmiam na podstawie pisma Oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie z dnia 14 marca 1928 L. 24795/s. Sekr., że do rodzajów kredytów, udzielanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego należy dodać jeszcze **kredyt krótkoterminowy komunalny** dla związków samorządowych t. j. powiatów i większych gmin miejskich na czasowe zasilenie ich funduszów kasowych.

Pożyczki z tego kredytu, udzielane w miarę odpowiednich na ten cel funduszów, są krótkoterminowe, spłacalne najwyżej w przeciągu jednego roku, w 10 ratach miesięcznych lub 4 kwartalnych, oprocentowane na 9½% w stosunku rocznym oraz ewent. 12% zwłoki rocznie na wypadek niepłacenia rat pożyczkowych w terminie, a zabezpieczone są na wpływach komunalnych z dodatków od podatków państwowych.

Celem uzyskania pożyczki winien odnośny związek samorządowy przedłożyć kompetentnemu terytorjalnie oddziałowi Banku Gospodarstwa Krajowego następujące dokumenta:

1) uchwałę rady powiatowej wzgl. gminnej (przybocznej), zatwierdzoną przez bezpośrednią Władzę nadzorczą, podającą wysokość i cel pożyczki z nadmienieniem, że służy ona na czasowe zasilenie funduszów kasowych, oraz wskazującą osoby uprawnione do zeznania skryptu dłużnego i podjęcia waluty.

2) inwentarz majątku związku samorządowego, potwierdzony przez Władzę nadzorczą.

3) preliminarz—budżet na rok bieżący z klauzulą potwierdzającą Władzy nadzorczej.

4) wykaz wpływów z dodatków komunalnych do podatków państwowych na r. 1927 i preliminowanych na rok 1928, potwierdzony przez odnośny urząd skarbowy.

5) wykaz wpływów z dodatków od spożycia — zużycia producji przekazywanych związkowi samorządowemu przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Po otrzymaniu powyższych dokumentów Bank Gospodarstwa Krajowego rozpatruje podanie i uchwala ewent. pożyczkę w stosunku 50% do wysokości wpływów z dodatków komunalnych, których zajęcie za aprobatą Ministerstwa Skarbu da Bankowi gwarancję zwrotu pożyczki. Po uchwaleniu pożyczki wydaje Bank Gospodarstwa Krajowego promezę wraz z wzorem skryptu dłużnego w formie aktu notarjalnego zeznać się mającego, oraz wzorem przekazu wpływów komunalnych na rzecz Banku Gospodarstwa Krajowego. Wypłata pożyczki następuje po dopełnieniu warunków pomocy do rąk ustanowionego pełnomocnika związku samorządowego, względnie osoby, wymienionej w uchwale rady powiatowej lub gminnej.

Równocześnie na podstawie powołanego na wstępie pisma oddziału Banku Gospodarstwa Krajowego we Lwowie zwracam uwagę, że **oprocentowanie** udzielonych przez Bank Gospodarstwa Krajowego **kredytów dyskontowych dla komunalnych kas oszczędności** od dnia 11-go lutego 1928 r. zostało obniżone z 8¾% na 8% w stosunku rocznym.

Wreszcie dla ewent. orjentacji Wydziałów powiatowych (PP. Starostów, Magistratu m. Tarnopola) podaję **rozdział kompetencji terytorjalnej oddziałów Banku Gospodarstwa Krajowego na terenie Województwa Tarnopolskiego.** Powiaty: 1) Tarnopol, 2) Brody, 3) Brzeżany, 4) Kamionka strumiłowa, 5) Podhajce, 6) Przemyślany, 7) Radziechów, 8) Skałat, 9) Zbaraż, 10) Zborów, 11) Złoczów należą do rejonu działalności oddziału Banku Gosp. Kraj. we Lwowie, powiaty 12) Borszczów, 13) Kopyczyńce, 14) Trembowla, 15) Zaleszczyki należą do rejonu działalności oddziału Banku Gosp. Kraj. w Kołomyji, zaś powiaty 16) Buczacz i 17 Czortków do rejonu działalności oddziału Banku Gosp. Kraj. w Stanisławowie.

O powyższem zechcą Panowie Starostowie (Wydziały Powiatowe, Magistrat) zawiadomić Komunalne Kasy Oszczędności i równocześnie przyjąć do wiadomości, że powyższe zarządzenie uzupełnia okólnik mój z dnia 31 grudnia 1927 L. SOP./S. 6779/27 w sprawie kredytów dla związków komunalnych, kas oszcz. i stow. społ., ogłoszony w Wydaniu Nadzwyczajnem Dziennika Urzędowego Wojew. Tarnopolskiego Nr. 2 z dnia 25 stycznia 1928 r.

Naczelnik Wydziału: **Osiecki** w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. SOP./SO. 2969/28. Tarnopol, dnia 21 marca 1928 r.

W sprawie akcji kredytowej dla związków komunalnych i stowarzyszeń społecznych.

Do Wszystkich Wydziałów Powiatowych, Panów Starostów Województwa Tarnopolskiego i Magistratu m. Tarnopola.

Uzupełniając mój okólnik z dnia 31 grudnia 1927 r. L. SOP./S. 6779/27 „W sprawie kredytów dla związków komunalnych, kas oszczędności i stowarzyszeń społecznych", ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Tarnopolskiego z dnia 25 stycznia 1928 r. Nr. 2 (wydanie nadzwyczajne) komunikuję na podstawie pisma Dyrekcji Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie z dnia 16 marca 1928 r. Nr. 3548/717/WK., że zgodnie z wydanem zarządzeniem akcję udzielania pożyczek wekslowych spółdzielniom kredytowym podejmują Bank Gospodarstwa Krajowego i Państwowy Bank Rolny, przyczem Pocztowa Kasa Oszczędności zaprzestaje tej działalności i przystępuje do likwidacji wspomnianych kredytów na następujących zasadach:

1) Kredyty gwarantowe przez banki będą likwidowane w ratach kwartalnych po 10% kapitału — jak przewidziano w odnośnych promesach punktu I.

2) Pożyczki bezpośrednie, czyli dyskontowe, będą likwidowane przy spłatach kapitału w ciągu miesięcy: maja, czerwca, lipca i sierpnia 1928 po 10%, zaś we wrześniu, październiku, listopadzie i grudniu 1928 po 15% tak, żeby do końca roku bieżącego nastąpiła pełna spłata kredytu.

Uzyskanie przez Spółdzielnię w międzyczasie kredytu w Banku Gospodarstwa Krajowego, ewentualnie w Państwowym Banku Rolnym, spowoduje spłatę kredytu w P. K. O. w tej samej wysokości w terminie najbliższej płatności weksli.

3) Wydane przez P. K. O. poprzednio, a niewykorzystane dotychczas promesy tak odnośnie kredytów gwarantowanych, jak i dyskontowych, honorowane będą do dnia 31 marca 1928 r. jako terminu ostatecznego.

4) Nowych podań o kredyty P. K. O. przyjmować nie będzie, zaś złożone już, a pozostawione bez odpowiedzi, należy uważać jako załatwione odmownie.

Naczelnik Wydziału: **Osiecki** w. r.

Urząd Wojewódzki Tarnopolu.

L. SOP. 2805.
SO. Tarnopol, dnia 15 marca 1928.

Komunalne Kasy Oszczędności, ich działalność i organizacja.

Okólnik Nr. 39.

Do PP. Starostów i Wydziałów Powiatowych Województwa Tarnopolskiego.

Jednym z najważniejszych czynników gospodarczego podniesienia kraju jest zapewnienie warsztatom produkującym taniego kredytu, oraz pobudzenie zmysłu oszczędności.

W wyniku wojny światowej i jej następstw ostatni z wymienionych czynników gospodarczych został podkopany, szerząca się zaś w strasznych rozmiarach lichwa, która trzyma w swych szponach przedewszystkiem włościanina, godzi w materjalne położenie szerokich sfer ludności włościańskiej, jak i w całokształt najżywotniejszych interesów ekonomicznych Państwa. Stwierdzono, że toczona rakiem lichwy ludność, miast odrobić zaniedbania, wynikłe wskutek wojny i w postępie gospodarczym pójść naprzód — cofa się raczej wstecz.

Skropulatne i b. dokładne obliczenia, powzięte na zasadzie wyczerpujących ankiet, zarządzonych z inicjatywy Zjedn. Zw. Spółek Roln. Rz. P. stwierdziły, że gdy lichwiarska stopa procentowa na ziemiach Polski przy pożyczkach gotówkowych w r. 1877 wynosiła 520% — w r. 1927 doszła do wysokości 1825%. Dodaję, że najwyższa granica przeciętnej stopy procentowej od przyznanych pożyczek, o ile chodzi o Województwo Tarnopolskie, wynosi 96% rocznie, a wogóle zanotowany najwyższy w Rzeczypospolitej wypadek lichwy miał miejsce właśnie na terenie naszego Województwa, a mianowicie mieszkaniec Beremowiec w pow. zbaraskim, od pożyczki 100 zł., zaciągniętej na 1 dzień u lichwiarza w Zborowie zapłacił 5 zł. procentu, co w stosunku rocznym wynosi 1825%.

Aczkolwiek wkładki oszczędnościowe, lokowane w komunalnych kasach przez ludność, jak to stwierdzają lustracje przeprowadzone z ramienia Związku Polskich Kas Oszczędności we Lwowie, stale wzrastają, szczególnie w kasach rozumiejących należycie swe posłannictwo—jednak daleko im jeszcze do osiągnięcia poziomu przedwojennego.

Przytoczone powyżej cyfry przemawiają same za siebie i wysuwają akcję organizacji kredytu włościańskiego tudzież w równej mierze kredytu dla drobnego handlu i rzemiosł na czołowe stanowiska gospodarczych poczynań, celem wyzwolenia szerokich mas z pod „pańszczyźnianej" zależności lichwiarzy i wciągnięcie ich warsztatów pracy w orbitę zdrowych, a mocnych jednostek gospodarczych.

Doceniając wysunięty postulat w intencjach czynników miarodajnych, leży nasycenie Państwa w intenzywną sieć instytucji pożyczkowo-oszczędnościowych, a więc komunalnych (pow.) kas oszczędności i gminnych kas oszczędności, które będąc instytucjami społecznemi i znając lokalne stosunki gospodarcze i potrzeby ludności, nietylko pobudzałyby wśród tej ludności zmysł oszczędności, lecz m. i. rozprowadzałyby, w formie udzielanych pożyczek, fundusze, przeznaczone przez Państwo na cele podniesienia drobnych warsztatów wytwórczych.

Ogłoszone w r. ub. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o komunalnych kasach oszczędności (Dz. Ust. z 1927 r. Nr. 58, poz. 339) oraz inne zarządzenia i dyrektywy Rządu stworzyły mocne i dostosowane do obecnych warunków podstawy prawne dla omawianych instytucji, a możliwości kredytowe dla kom. kas oszcz., które miałem możnoćć zakomunikować PP. w okólniku z dnia 31 XII. 1927 L. S. O. P./S 6779/27 (Dz. Urz. Woj. Tarnop. Nr. 2. z 25 I. 1927 r. Wyd. nadzw.) tudzież wydatnie już udzielona pomoc kredytowa dla tych kas przez Państwo (Bank Rolny, Bank Gosp. Kraj.), świadczą, że intencje Rządu w tym względzie konsekwentnie wprowadzane są w czyn.

Z drugiej strony osiągnięte pomyślne wyniki ekonomiczne, a więc: 1) zrównoważenie budżetu państwowego tudzież osiągnięcie pewnych nadwyżek, 2) wzmocnienie sytuacji rolnictwa oraz ożywienie produkcji fabrycznej, handlowej i rzemielniczej, a co za tem idzie ożywienie rynku wewnętrznego, 3) obniżenie państwowej stopy dyskontowej, wzrost obiegu pieniężnego i emisji kapitałów, dopływ kapitałów zagranicznych i wzrost kursu pożyczek państwowych na giełdach zagranicznych oraz 4) zmniejszenie bezrobocia, stwarza podstawy, umożliwiające odbudowę oszczędności tudzież kredytu krótkoterminowego i rozszerzenie zaczątków kredytu długoterminowego.

W wyniku zapoczątkowanej na terenie Województwa Tarnopolskiego akcji, zmierzającej do rozszerzenia sieci komunalnych instytucji drobnego kredytu i oszczędności, w ostatnich czasach otworzono komunalne kasy oszczędnościowe , powiatowe: w Skałacie, Kopyczyńcach, Czortkowie, Zbarażu, Podhajcach, Przemyślanach oraz gminne (miejskie) w Złoczowie. Zatem wobec istnienia w sześciu powiatach Województwa (Brody, Brzeżany, Buczacz, Tarnopol, (kasa miejska), Trembowla, Zaleszczyki) kas, założonych przed wojną, dotychczas samorządowe powiaty Borszczów i Kamionka strumiłowa, na swym terenie, nie posiadają tego typu instytucji.

Gdy jednak fakt otworzenia (zatwierdzenia statutu kasy) nie przesądza jeszcze o przyszłej działalności kasy, o stopniu intenzywnego działania jej, poniżej podaję PP. do wiadomości szereg wskazówek, które mają na celu: 1) równomierne ujednostajnienie i rozszerzenie omawianej akcji na całym terenie Województwa, 2) ustalenie wytycznych odnośnie organizacji akcji kredytowej, oraz 3) organizacji akcji oszczędnościowej, 4) związanie kas ze Związkiem kas oszczędności we Lwowie i 5) ustalenie stosunku kom. kas do istniejących społecznych instytucji drobnego kredytu, o identycznych calach, a przedewszystkiem więc do kooperatyw kredytowych t. zw. kas Stefczyka, rozwój których w równym stopniu leży w programie poczynań czynników rządowych, a zatem powinien byc zabezpieczony i w granicach działalności Związków komunalnych.

1) Postulat równomiernego nasycenia terenu w instytucje drobnego kredytu i oszczędności jest szczególnie aktualny, a to ze względu na to, aby ludność w równej mierze mogła korzystać z dobrodziejstw wymienionych instytucji. Gdy w ostatniem półroczu ub. r. tudzież w r. b. Rzd udzielił znaczniejszych kredytów (na pomoc rolną, a ostatnio dla rzemiosł i drobnego handlu) komunalnym kasom oszczędności, ludność tych powiatów, w których kasy nie istnieją pozbawiona została wydatnjejszej pomocy kredytowej. Zatem biorąc pod uwagę powyżej wymienione okoliczności, a również i te intencje czynników miarodajnych, które wskazują, iż w kasach tego typu należy widzieć komórki na których opierać się winna polityka kredytowa, o ile chodzi o drobne kredyty (dogodne kredyty jako środek walki z lichwą,—oszczędność jako impuls do pracy i środek zmierzający do dobrobytu), należy w tych powiatach, w których kasy nie istnieją, takowe jaknajrychlej uruchomić. Widzę, że utrzymanie w tym względzie terminu do dnia 1 maja b. r. nie będzie, z uwagi na doniosłość omawianej akcji i poprzednio udzielone już instrukcje, uciążliwe.

Atoli zorganizowanie i uruchomienie tylko komunalnych powiatowych kas oszczędności nie wyczerpuje jeszcze organizacji tego działu akcji społecznej i nie pozwoli osiągnąć pełnych rezultatów dla zamierzeń, w których leży cel istnienia tych instytucji, cel omówiony w poprzednich ustępach niniejszego zarządzenia.

Dlatego też należy zejść na teren powiatu i stworzyć podbudowę dla powiatowych kas oszczędności przez organizowanie odddziałów kas, zbiornie i gminnych kas. Wymienione zakłady przyczynią się do wzmocnienia zasad stosowania równomiernej i celowej polityki kredytowej oraz będą forpocztami w walce, zdążającej do odbudowy oszczędności w Polsce.

W tym celu należy poddać dokładnej penetracji teren powiatu tak, aby jeszcze w bieżącym roku można było uzyskać wydatne w tym kierunku wyniki.

W pierwszym rzędzie należy powoływać do życia oddziały, zbiornice, lub kasy gminne w miasteczkach, w większych osiedlach wiejskich o charakterze miejskim, gdzie istnieją ku temu odpowiednie warunki, a przedewszystkiem możność zaangażowania kierownika, wynagrodzenie którego nie obciążyłoby zbytnio budżetu oddziału lub kasy (np. pisarz, sekretarz magistratu i t. p., którzy pobieraliby dodatkowe uposażenie za czynności w kasie lub oddziele). Przedewszystkiem należy powoływać wymienione instytucje w tych miejscowościach, w których nie funkcjonują lub są zbyt słabe kooperatywy kredytowe (kasy Stefczyka).

W gminach wiejskich mniejszych i średnich należy pobudzać inicjatywę w kierunku zakładania Kas Stefczyka.

Przechodząc do wewnętrznej organizacji Kasy i zdając sobie sprawę, że od należytego rozwiązanie tej sprawy uzależnia się stopień intensywnej działalności instytucji, zwracam uwagę P. P. na następujące okoliczności:

Kierownik i personal Kasy powinien posiadać nietylko rutynę bankową, lecz w równym stopniu wykazać się odpowiedniem uspołecznieniem, czego wymaga charakter instytucji.

Dążąc do utrzymania kosztów handlowych (administracji) na uzasadnionym poziomie, na co zwracać będę szczególną uwagę, wskazuję, że o ile chodzi o nowozorganizowane Kasy Komunalne należy narazie kierownictwo Kasy powierzyć sekretarzowi lub rachmistrzowi odnośnego Związku Komunalnego przy ew. zaangażowaniu siły pomocniczej, w miarę zaś rozwoju kasy — personal zwiększać.

Chcę zwrócić uwagę P. P. na zachodzące trudności, o ile chodzi o dobór dostatecznie uświadomionych co do swych zadań kandydatów na stanowiska w Kasach Oszczędności.

Zatem zechcą P. T. wejść w kontakt ze Związkiem Kas Oszczędności we Lwowie (ul. Wałowa 9), który może w tym względzie służyć wskazówkami, a nadto w celu stworzenia odpowiednich kadr pracowników dla Kas Oszczędności, dotkliwy brak których odczuwa się w całej Polsce, wskazuję na konieczność przyjmowania w charakterze praktykantów absolwentów akademickich, Szkół Handlowych (Lwów, Warszawa, Poznań), lub wogóle kandydatów, dających gwarancję należytego ich późniejszego wykorzystania. Wskazuję, że praktykanci powinni być przyjmowani przedewszystkiem przez Kasy, wykazujące intensywniejszą działalność (duże Kasy) oraz wskazuję na należyte wykorzystanie t. zw. praktyk wakacyjnych.

Wreszcie w miarę rozwoju sieci komunalnych Kas Oszczędności wystąpię z inicjatywą do Państwowego Banku Rolnego o zorganizowanie praktycznych kursów dla kierowników i pracowników kas.

Zwracając uwagę na należyte i pilne funkcjonowanie organów Kasy (Rada, Zarząd, Komisja rewizyjna), na dokładne zaznajomienie się członków tych organów z obowiązującemi przepisami prawnemi, regulującemi działalność Kas, wskazuję, że po uruchomieniu Kasy należy przedewszystkiem zarządzić powiadomienie ludności o tem, że kasa została uruchomiona, o jej zadaniach i czasie urzędowania, oraz zamówić rzucający się w oczy szyld.

W związku z powyższem zechcą P. P. zwrócić uwagę na okoliczność, że należyte i szerokie zorganizowanie reklamy ma doniosłe znaczenie, o ile chodzi o rozwój operacji kasowych.

W sprawie informacji co do ksiąg rachunkowych należy zwrócić się do Związku Kaś Oszczędności we Lwowie.

Wreszcie Kasy powinny zaprenumerować dwutygodnik „Oszczędność", wydawany przez Związek miejskich i powiatowych Kas Oszczędności w Warszawie (Plac Napoleona 7) i miesięcznik, poświęcony Kom. Kasom oszczędności, wydawany w Poznaniu (Poznań Red. i Adm. ulica 27 Grudnia L. 8), oraz zaopatrzyć się w publikacje, traktujące o zagadnieniach oszczędności i drobnego kredytu (n. p. Tad. Zakrzewski „Lichwa na wsi", Leon Twarecki „Rola Kas Stefczyka w walce z lichwą na wsi", Dr. Leopold Caro „Lichwa na wsi w Galicji w latach 1875—1891", Księga pamiątkowa Kas Oszczędności w Małopolsce, wydana przez Związek Kas we Lwowie, S. E. Bońkowski „Szkolna Kasa Oszczędności", broszura prof. Mandla o organizacji szkolnych Kas Oszczędności i t. p.).

2) O ile chodzi o ustalenie wytycznych odnośnie akcji kredytowej należy przedewszystkiem podnieść konieczność ustalenia w tym kierunku planowości, **podjęcia planowej akcji z lichwą pieniężną.**

Zatem Powiatowa Komunalna Kasa Oszczędności powinna być ośrodkiem, regulującym politykę kredytową i oszczędnościową na terenie danego powiatu i obowiązkiem jej jest opracowanie wymienionego planu. W niej należy widzieć centralę wszystkich drobniejszych instytucji kredytowych o charakterze społecznym (oddziałów, zbiornic, mniejszych kas gminnych, kas Stefczyka), ona powinna zasilać je kredytami, bądź w formie pożyczek, bądź wkładów, bądź też w formie redyskonta weksli, służyć wskazówkami i t. p.

Gdy wobec braku jeszcze dotychczas podbudowy dla Pow. Komunalnych Kas Oszcz., szczególnie o ile chodzi o gminne kasy tego typu (bądź oddziały i zbiornice), a w równej mierze i dlatego, że w szeregu powiatach Kasy powiatowe dopiero od niedawna zostały uruchomione, nie mogą one stanowić jeszcze rezerwuaru, przez który spływałyby fundusze (n. p. kredyty udzielane przez instytucje Bankowe o charakterze Państwowym, bądź udzielane przez Pow. Kasę) do gminnych Kas (oddziałów) w celu bezpośredniego rozdziału ich w formie pożyczek pomiędzy drobnych wytwórców,— powiatowa Kasa siłą faktu musi objąć swą bezpośrednią działalnością szerszy teren, szczególnie w wypadkach, gdy nie może się oprzeć na kooperatywach kredytowych z powodu ich braku lub nikłej działalności.

Dlatego też w celu zabezpieczenia tak równomierności jak i sprawiedliwości oraz celowości przy udzielaniu kredytów drobnym rolnikom, należy powołać do życia specjalne komisje opinjodawcze, uwzględniające w swym składzie czynniki fachowe.

Wskazuję, że wymienione komisje znajdują analogję w komisjach, powołanych na zasadzie odnośnych zarządzeń, o ile chodzi o dysponowanie kredytami dla rzemiosł i drobnego handlu.

3) Dążąc do odbudowy oszczędności, Komunalne Kasy Oszczędności, które w pierwszym szeregu do akcji w tym kierunku są powołane, powinny dążyć do tego, aby nietylko były one instytucjami pożyczkowemi, lecz i oszczędnościowemi w myśl zasady, że akcja pożyczkowa dopiero wtedy normalnie się rozwija, gdy idzie w parze z intensywnie prowadzoną i uwieńczoną należytemi wynikami akcją oszczędnościową.

Gdy dotychczasowe wyniki akcji oszczędnościowej na terenie Rzeczypospolitej, mimo, iż w porównaniu do stanu z lat ubiegłych istotnie osiągnęły większe

wyniki, wciąż jeszcze stoją na poziomie nader niskim, wskazuję, że obowiązkiem Komunalnych Kas Oszczędności jest zapoczątkowanie w tym kierunku intensywnej działalności i wykazanie się należytemi wynikami.

Zatem Komunalne Kasy Oszczędności łącznie z odnośnemi organami Związku poręczającego powinny przystąpić niezwłocznie do ustalenia planu propagandy oszczędnościowej.

W tym celu, poza rozbudową sieci Kas Oszczędnościowych, należy przeprowadzić propagandę przez aranżowanie pogadanek, zachęcanie ludności do oszczędzania przez odezwy i plakaty agitacyjne. W orbitę tej akcji propagandowej należy wciągnąć nauczycielstwo, naczelników gmin, członków rad gminnych i powiatowych, stowarzyszenia społeczne, a więc: kółka rolnicze, straże pożarne, związki strzeleckie, stowarzyszenia oświatowe, działaczy społecznych i t. p., oraz wykorzystać w należyty sposób dzień 31 października, przeznaczony rok rocznie na pobudzanie wśród mieszkańców Państwa zmysłu oszczędności.

Stwierdzając, że dotychczas akcja propagandy w tym kierunku niewykazywała żywszego tętna, sądzę, że rok bieżący będzie w tym względzie rokiem zwrotnym, a omówione w poprzednich ustępach niniejszego zarządzenia okoliczności, stwierdzające znaczną poprawę stosunków gospodarczych Państwa oraz te przywileje, ktore oszczędnościom wykreślają odnośne przepisy prawne, — będą potężnymi argumentami w ustach propagatorów zasady „odkładania na przyszłość".

Stojąc na stanowisku, że nie wysokość wkładek oszczędnościowych jest decydującym momentem w tym zakrkresie poczynań społecznych, lecz ich powszechność i wielka ilość, chociażby najdrobniejszycc wkładek, wskazuje na uwzględnienie wysuniętego postulatu w akcji zapoczątkowanej w tym względzie przez P. P. oraz w związku z tym zwracam uwagę, na doniosłe znaczenie wychowawcze, o ile chodzi o szerzenie zasad oszczędności wśród młodzieży szkolnej (szkół powszechnych i średnich) przez odpowiednią propagandę i zakładanie szkolnych kas oszczędności.

Wysuwając moment wychowawczy, chcę wreszcie zwrócić uwagę, że propagając „oszczędność" należy wśród ludności wyrobić przekonanie potrzeby oszczędzania jako postulatu osobistego dobrobytu, potrzeby zaangażowania w okresie gospodarczym środków materjalnych nie biorących w nim udziału — jako postulatu ogólnego dabrobytu. Zatem nie zmuszając do składania oszczędności np. przez uwarunkowanie otrzymania pożyczki od złożenia pewnej kwoty na książeczkę oszczędnościową, należy raczej stanąć na stanowisku, że pierwszeństwo otrzymania pożyczki przysługuje tym, którzy przedtem zrozumieli znaczenie oszczędności i dali dowód, stałego oszczędzania chociażby najdrobniejszych kwot.

4) W celu związania komunalnych kas oszczędności w jedno ogniwo, należy spowodować, aby wymienione kasy bezwłocznie przystąpiły do Związku Polskich Kas Oszczędności, we Lwowie (ul. Wałowa 9).

Długoletnie doświadczenie i tak chlubna działalność tej społecznej Organizacji oddziała nie tylko w kierunku technicznego sposobu prowadzenia kas oraz wywrze wpływ na stronę organizacyjną i fachową tych instytucji, ale umożliwi kasom nawiązanie m. inn. i kontaktu z szerszym rynkiem pieniężnym, i przyczyni się do pogłębienia metod propagandy oszczędności.

Warunki przystąpienia do Związku są następujące: do podania, wniesionego przez Zarząd Kasy należy dołączyć zatwierdzony przez Władze Nadzorcze statut Kasy. Po przyjęciu do Związku Kasa wnosi wpisowe w wysokości 50 zł. Składka roczna wynosi $^1/_{00}$ od wkładek oszczędnościowych (bez lokat) przyczem w 1. roku kasa składki nie wpłaca.

5) O ile chodzi o ustalenie stosunku komunalnych kas oszczędności do kooperatyw kredytowych, a więc Kas Stefczyka, poza wytycznemi udzielonymi już w poprzednich ustępach niniejszego zarządzenia, wskazuję, że dążąc do zapewnienia ludności dogodnych kredytów i pobudzenia zmysłu oszczędności, należy jaknajprzychylniej odnosić się do tych instytucji drobnego kredytu, które odgrały tak wybitną rolę przy zwalczaniu lichwy pieniężnej na wsi w okresie przedwojennym.

Ogrom potrzeb w zakresie poruszonych spraw, sprawi, że nietylko równoczesne i równoległe funkcjonowanie obydwuch instytucji mogłoby stworzyć obawy o los ich, lecz odwrotnie, przy wzajemnem uzgodnieniu akcji — osiągnie się wydatniejsze wyniki.

Zatem należy nawiązać najściślejszy kontakt z istniejącemi kasami Stefczyka, tak finansowy, jak i moralny, a przedewszystkiem współdziałać w rozwoju tych instytucji przez rozszerzenie szeregów ich członków.

Dla informacji dodaję, że według posiadanych danych, na terenie Województwa Tarnopolskiego jest czynnych 136 kas Stefczyka.

Podając powyżej omówione wskazówki do wiadomości P. P., proszę o udzielenie takowych Komunalnym Kasom Oszczędnosci i równocześnie komunikuję, że zgodnie z poprzednio wydanemi już w tej sprawie zarządzeniami tudzież wyjaśnieniami, udzielonemi, bądź w osobistych rozmowach z P. P., bądź też na Zjazdach, przywiązywać będę szczególnie dużą wagę do należytego rozwiązania akcji szerzenia zasad oszczędności i walki z lichwą pieniężną (w poszczególnych powiatach) i dodaję, że wyniki jej uzależniają się całkowicie od należytego zorganizowania i postawienia akcji przez odpowiedzialne za nią miejscowe czynniki a więc: P. P. Starostów, Zarządy i personal Kas oraz P. P. Sekretarzy Rad Powiatowych i P. P. Lustratorów gmin.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

Wojewoda Tarnopolski.

L. S. O. P. S. P. 2867.

Instrukcja dla Inspektorów Samorządu Gminnego Województwa Tarnopolskiego.

Inspektor Samorządu gminnego. Stanowisko i charakter służbowy.

§ 1. Przy każdym Powiatowym Związku Komunalnym ustanowiony musi być etat Inspektora Samorządu Gminnego, W większych powiatach liczących ponad 60 gmin, lub tam gdzie Inspektor pełni jeszcze inne fachowe funkcje, nap. jest samorządowym leśnikiem i t. p., może być ustanowiony etat pomocnika Inspektora, Inspektor Samorządu gminnego jest urzędnikiem Komunalnym mianowanym i zwalnianym wtrybie przewidzianym w § 26 ntawy o reprezentacji powiatowej dn. 12 YIII. 1866 roku D. U. Kr. Nr. 21.

§ 2. Inspektor Samorządu Gminnego wchodzi w skład biura Wydziału Pow. podlega Wydziałowi a w zakresie pełnienia swych bezpośrednich funkcji, Inspektor Sam. Gm. powinien ściśle i lojalnie stosować się do dyrektyw i poleceń Przew. Wydz. Pow. i wykonywać wszelkie jego zarządzenia wydawane w granicach niniejszej instrukcji.

§ 3. Od kandydata na stanowisko Inspektora Samorządu Gminnego wymagany jest dyplom z ukończenia wyższego zakładu naukowego, oraz wykazania się odpowiednią praktyką i złożenie egzaminu kwalifikacyjnego. Program egzaminu, skład Komisji egzaminacyjnej unormowane zostaną w specjalnem rozporządzeniu Wojewody.

§ 4. W wypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, Wojewoda może na wniosek Przewodniczącego Wydziału powiatowego pozwolić na zamianowanie na stanowisko Inspektora Samorządu Gminnego, kandydata nie posiadającego poziomu wykształcenia przewidzianego w poprzednim §.

§ 5. Obowiązkowi złożenia egzaminów kwalifikacyjnych podlegają również Inspektorzy Samorządu Gminnego mianowani przed wejściem w życie postanowień zawartych powyżej (lustratorzy), jednak ci z Inspektorów (b. luslratorów), co do których Przewodniczący Wydziału Powiatowego uzna, że wskutek swej służby na tem stanowisku nabyli już potrzebnego wyrobienia fachowego, mogą być zwolnieni od obowiązku składania egzaminu.

§ 6. Władzą właściwą do orzekania o zwolnieniu Inspektora Samorządu od obowiązku składania egzaminu kwalifikacyjnego jest Wojewoda.

II. Charakter stanowiska, organizacja inspekcji i obowiązki inspektora.

A. Charakter stanowiska.

§ 7. Inspektor Samorządu Gminnego jest z ramiemienia Wydziału Powiatowego organem kontrolującym związki samorządowe, bezpośrednio podlegające nadzorowi Wydziału Powiatowego, a czuwając nad całokształtem życia gmin. Inspektor w pracy swej powinien być instruktorem i wychowawcą organów i pracowników gminnych. Taktownem postępowaniem Inspektor Sm. Gm. zjedna sobie zaufanie ludności i posłuch urzędnikòw, nad którymi powierzono mu kontrolę.

§ 8. W wykonaniu postanowień zawartych w poprzednim § zadaniem inspektora ‘Samorządu Gminnego jest 1) kontrolowanie w drodze inspekcji działalności i gospodarki gmin miejskich liczących poniżej 15.000 mieszkańców i gmin wiejskich. 2) instruowanie poszczególnych organów gminnych, oraz wnikanie w potrzeby życia społecznego i gospodarczego gminy.

3) przeprowadzanie na skutek poleceń Przewodniczącego Wydziału Powiatowego specjalnych dochodzeń. dotyczących działalności gmin lub organów i urzędników gminnych. Inspektor nie może być obciążony pracą referatową, nie wchodzącą w zakres ścisłych jego obowiązków, wynikających z postanowień niniejszej instrukcji.

B. Organizacja Inspekcji.

§ 9. Inspektor Samorządu Gminnego przeprowadza przynajmniej raz w roku szczegółową inspekcję gmin (miejskich i wiejskich), podlegających nadzorowi Wydziału Powiatowego.

§ 10. Przewodniczący Wydziału Powiatowego łącznie z inspektorem na każdy rok kalendarzowy ustala plan inspekcji, omawiając szczegółowo sprawy mające być przedmiotem tych inspekcji.

§ 11. Dla zapewnienia inspekcjom dokonywanym przez Inspektora Samorządu Gminnego należytych wyników, Inspektor, poza dokładną znajomością przepisów prawnych, powinien być dokładnie i szybko informowany o wszystkich ważniejszych zarządzeniach wydawanych w zakresie działalności i obowiązków gmin przez władze rządowe i samorządowe. W tym celu przez Przew. Wydz. Pow. a Starostę, o ile chodzi o Urząd Starościński, powinny być podawane do wiadomości Inspektora przed lub po aprobacie, lub w formie odbitek (aktualne dla niego zarządzenia, okólniki, instrukcje i t. p. Nadto Inspektor powinien być obecny na wszystkich plenarnych posiedzeniach Rady Powiatowej i Wydziału Powiatowego i na żądanie Przewodniczącego udzielać stosownych wyjaśnień, tudzież utrzymywać ścisły kontakt z Urzędem Starościńskim w zakresie spraw dotyczących gmin ref. samorządowy, ref. wojskowy, lekarz powiatowy, weterynarz i t. p., i uczęstniczyć w konferencjach, posiedzeniach, lub zjazdach, których tematem są sprawy, związane z działalnością związków komunalnych.

§ 12. Przed udaniem się na inspekcję Inspektor Samorządu Gminnego powinien: 1) zapoznać się dokładnie z materjałami,l(-) a dotyczącemi tego związku komunalnego, działalność którego mu uledz inspekcji (znajdującemi się w Wydziale Powiatowym i Urzędzie Starościńskim 2) omówić szczegółowo sprawy związane z zamierzoną

inspekcją z Przewodniczącym Wydziału Powiatowego, referentami odnośnych działów Wydziału Pow. i Urzędu Starościńskiego, a w miarę potrzeby z przedstawicielami Władz niezespolonych I instancji (skarbowe, szkolne i t. p.), lecz w tym ostatnim wypadku tylko na podstawie polecenia Przew. Wydz. Pow.

§ 13. W czasie przeprowadzenia inspekcji, lub dochodzenia, Inspektor Samorządu Gminnego, dbając o powagę zajmowanego stanowiska, zachowaniem swem nie powinien dawać najmniejszych powodów do zarzutów względnie nawet krytyki. Nadto Inspektor musi stosować się ściśle do zapowiedzianych terminów przyjazdu do gminy i przybywać tam punktualnie. Wszelkie badania zmierzające do ustalenia stosunku Naczelnika gminy, burmistrza lub sekretarza do ludności i pracowników, powinny być prowadzone w sposób, który by nie obniżał autorytetu tych urzędników.

§ 14. Inspektor Samorządu Gminnego przeprowadza inspekcje według załączonego wzoru, który winien służyć jako podręczny plan dla ustalenia, jednak nie powinien być traktowany jako szablon. Według wytycznych powołanego wzoru z kazdej przeprowadzonej inspekcji (jak również i dochodzenia), Inspektor sporządza protokół, który następnie najdalej w ciągu dni 14 od chwili zakończenia inspekcji, przedkłada Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego.

Protokół inspekcyjny powinien być sformułowany zwięźle i jasno, powinien zawierać jaknajpełniejsze zobrazowanie stanu faktycznego z oceną działalności gminy i wnioskami inspektora zmierzającemi do usunięcia zaobserwowanych i stwierdzonych usterek. Do protokołu powinny być dołączone załączniki uzasadniające ocenę działalności danego związku samorządowego i wnioski (dotyczy to i sprawozdań przedkładanych w wyniku przeprowadzanych przez inspektora dochodzeń).

§ 15. W celu umożliwienia gminom zaznajomienia się z wynikami inspekcji tudzież w celu doraźnego zapobieżenia zauważonym usterkom, Inspektor Samorządu Gminnego powinien na miejscu w Urzędzie gminnym, niezwłocznie po dokonanej rewizji sporządzić w specjalnie zaprowadzonej na to książce, krótki protokół rewizji z wyszczególnieniem zauważonych braków i wskazaniem sposobów i terminu ich usunięcia. W tej samej książce powinna być uwzględniona rubryka, w której Naczelnik gminy, lub pisarz powinien odnotowywać kiedy i w jaki sposób stwierdzone przez Inspektora braki zostały usunięte.

Po każdej lustracji nacz. gminy (burmistrz) zwołuje Radę Gminną w celu zaznajomienia się z wynikami lustracji, które komunikuje również Komisji rewizyjnej. W razie stwierdzenia zaniedbań lub nadużyć motywujących konieczność przedsięwzięcia kroków represyjnych, spisuje Ins. Sam. Gm. właściwy protokół podpisany przez osoby, które dopuściły się tych czynów i zabezpiecza dowody.

§ 16. Po rozpatrzeniu ew. omówieniu z Inspektorem i zaaprobowaniu wniosków, wypływających z protokołów lustracyjnych, Przew. Wydziału Pow. powinien spowodować jak najspieszniejsze opracowanie ich i wydanie nie później, niż w ciągu dni 10 od dnia przedłożenia wniosków, stosownych zarządzeń polustracyjnych z zaznaczeniem terminu ich wykonania.

Opracowywanie zarządzeń poinspekcyjnych wchodzi w zakres obowiązków Inspektora.

Inspektor Samorządu Gminnego powinien zarówno odpisy swych protokołów jak i wydanych na ich podstawie przez Przew. Wydz. Pow. zarządzeń i sprawozdań o wykonaniu tych zarządzeń posiadać w swej ewidencji. Wyniki dokonanych inspekcji powinne być referowane Wydziałowi Powiatowemu.

§ 17. Po ukończeniu roku kalendarzowego Inspektor Samorządu Gminnego powinien sporządzić sprawozdanie roczne ze swej działalności, zawierające: wyliczenie wszystkich inspekcji tak kontrolujących jak i instruujących oraz przeprowadzonych dochodzeń z podaniem nazwy gminy rodzaju inspekcji (rewizji, obecność na posiedzeniu Rady gminnej), 2) scharakteryzowania w ogólnych zarysach zaobserwowanych przejawów życia samorządowego w powiecie 3) wnioski.

Jeden egzemplarz tego sprawozdania Przewodniczący Wydziału Powiatowego przedkłada w terminie do dn. 1 marca Województwie.

§ 18. Akta i książki odnoszące się do działalności Inspektora Samorządu Gminnego powinny być prowadzone i przechowywane w należytym porządku przyczem należy zaprowadzić:
1) Kontrolę wyjazdów do gmin,
2) „Księgę gmin powiatu" zawierającą:
Skład organów gminnych z uwzględnieniem daty rozpoczęcia i zakończenia kadencji, charakterystykę Nacz. gminy, Rady Gminnej jako takiej i poszczególnych jej członków, pisarza gminy z oznaczeniem pobieranego wynagrodzenia, ewidencję kar nakładanych w drodze dyscyplinarnej. czynne Komisje Gminne i ich działalność. zwięzłą charakterystykę gminy pod względem społecznym i gospodarczym z wymienieniem działaczy społecznych i ich charakterystykę, zdolności finansowe gminy (majątek, sposób jego użycia, źródła dochodowe, wykorzystanie ich, obciążenie podatkami ludności i t. p.) (Instytucje społeczne i ich rozwój w gminie (kasy pożycz. oraz kooperatywa) rolnictwo, hodowla. przemysł, handel spółdzielczość i t. p. szkolnictwo i stosunek Sam. szkolnego do gminy, drogi, opieka społeczna, zdrowotność, oraz wykaz zakładów i instytucji gminnych. 3) Zbiór protokołów inspekcyjnych 4) Zbiór okólników, zarządzeń o treści zasadniczej itp. 5) Pamiętnik spraw do załatwienia.

III Szczegółowe obowiązki Inspektora Samorządu Gminnego i sposób przeprowadzenia inspekcji.

A. W zakresie kontroli gmin.

§ 19. W wykonaniu obowiązków w zakresie kontroli (inspekcji) gmin działalność Inspektora Samorządu Gminnego, powinna polegać na szczegółowej i dokładnej kontroli kasowości, rachunkowości, administracji i wogóle działalności tak gmin jak i wszelkich zakładów i instytucji gminnych pod zarządem gminy pozostających.

§ 20. Przy przeprowadzaniu inspekcji Inspektor Samorządu Gminnego powinien przedewszystkiem stwierdzić: 1) stan faktyczny działalności danej gminy, 2) ocenić tę działalność, zbadać i ustalić przyczyny dostrzeżonych braków i usterek, 3) postawić wnioski zmierzające do ich usunięcia.

§ 21. Inspekcję rozpoczyna Inspektor Samorządu Gminnego od rewizji kasy, która powinna być dokonana bezpośrednio po przybyciu Inspektora na miejsce i odbywać się w obecności Naczelnika gminy (Burmistrza) i pisarza (kasjera). W razie napotkania w tym kierunku przeszkód, dostęp do kasy powinien być natychmiast przez Inspektora uniemożliwiony przez opieczętowanie kasy.

Przed zbadaniem zawartości kasy Inspektor powinien zbadać czy sposób zabezpieczenia funduszów jest odpowiedni, oraz ustalić czy w kasie oprócz gotówki gminnej znajdują się jakiekolwiek inne fundusze, należące np. do instytucji gminnych i t. p., depozyty, kwity, znaczki stemplowe, oraz czy kwity wpisane są do ksiąg kasowych.

Następnie pisarz (kasjer) w obecności wymienionych powyżej osób przelicza znalezioną w kasie zawartość gotówki i porównuje się z saldem księgi kasowej (księgi kasowej instytucji gminnych, depozytowej), przyczem w razie stwierdzonej niezgodności Inspektor sam ustala przyczynę niezgodności i wpisuje ewentualną nadwyżkę w przychód kasy.

Po dokonaniu rewizji kasy, Inspektor zestawia zwięzły protokół, który powinien być wpisany do księgi kasowej i podpisany przez wszystkie osoby, biorące przy rewizji udział. Wyciąg z protokołu kasy Inspektor zamieszcza w protokole sprawozdawczym z dokonanej inspekcji gminy.

Rewizję kasy gminnej Inspektor powinien przeprowadzać nie tylko w czasie szczegółowej inspekcji gminy, lecz również w razie przygodnej nawet służbowej czynności w godzinach urzędowych w siedzibie gminy (Magistratu.)

§ 22. Po dokonaniu rewizji kasy Inspektor Samorządu Gminnego ustala: Kiedy była przeprowadzona ostatni raz inspekcja gminy i bada czy i w jaki sposób zarządzenia wydane w związku z nią (doraźne i poinspekcyjne) zostały wykonane.

§ 23. Następnie Inspektor Samorządu Gminnego bada warunki pracy i jej organizację w Urzędzie gminnym (Magistracie) t. j. bada, czy pomieszczenie urzędu jest celowo i należycie wykorzystane, czy panuje tam tak z zewnątrz jak i wewnątrz wzorowa czystość. Czy ilość zatrudnionych pracowników jest dostateczną i czy podział pracy pomiędzy nimi jest właściwy, ustala ilość zalegających akt i bada przyczynę tych zaległości i sposób prowadzenia dziennika podawczego, oraz czy system biurowości jest racjonalny i czy tok urzędowania wykazuje potrzebną sprężystość, bada, czy akta, dowody kasowe, księgi protokołów i rachunkowe, kontrole, ewidencji etc. etc. są zaprowadzone (księgi i kontrole) należycie przechowywane i zabezpieczone, czy Urząd posiada dzienniki ustaw, podręczniki i wogóle zbiory przepisów, instrukcji, regulaminów, okólników i t. d. dotyczących organizacji i działalności związku. Czy książki protokołów i dziennik kasowy są parafowane, przesznurowane i potwierdzone przez władzę Nadzorczą. Wreszcie Inspektor bada czy pracownicy otrzymują uposażenie, zgodne z odpowiedniemi normami, czy jest ono dostateczne oraz bada, czy pracownicy ci są dostatecznie obznajmieni z przepisami prawnemi będącymi podstawą dla działalności inspekcjonowanego związku. W tym ostatnim wypadku m. in. Inspektor bada wyrywkowo załatwiane przez poszczególnych pracowników sprawy i ustala czy załatwiane są one zgodnie z odnośnemi przepisami prawnemi. Czy interesanci są we właściwy sposób przyjmowani i załatwiani oraz, czy ludność o ile chodzi o gminy wiejskie, jest należycie powiadomiona o dniach, w których urzęduje wójt gminy i wogóle, czy ludność jest powiadomiona i w jaki sposób o aktualnych rozporządzeniach i zarządzeniach władz.

§ 24. Dalszą z kolei czynnością Inspektora Samorządu Gminnego jest zaznajomienie się Inspektora ze stanem majątku gminy tak czynnego — jak i biernego przez:

1) ustalenie majątku i dobra własnego i przedsiębiorstw, sposobu i racjonalność eksploatowania tego majątku i dobra oraz ustalenia, płynących zeń dochodów

2) sprawdzenie stanu majątku nieruchomego zgodnie z książką inwentarza

3) ustalenie zadłużenia, sprawdzenie kontroli długów, oprocentowania i amortyzacji.

Nadto Inspektor powinien zbadać — czy budżet jest sporządzony i zatwierdzony oraz a) czy wogóle daniny pobierane są zgodnie z budżetem i obowiązującymi przepisami prawnemi, b) czy daniny samoistne wymierzone są i pobierane zgodnie ze statutami i czy statuty te są zatwierdzone oraz czy znajdują się łącznie z budżetem w ewidencji gminnej, c) czy wogóle polityka podatkowa liczy się z wymaganiami gospodarki gminnej i zabezpiecza w dostatecznej mierze zdolności płatnicze ludności, d) czy pobór danin zgodny jest z udzielonemi instrukcjami i czy nie daje pola do nadużyć e) czy i jakie powinności w naturze pobierane są na zasadzie ustawowych uprawnień — i czy Urząd gminny (magistrat) prowadzi kontrolę tych powinności, f) czy i w jaki sposób stosowane są ulgi i umorzenia w płaceniu podatków g) sprawność i legalność postępowania egzekucyjnego (z ustaleniem liczby egzekucji oraz sposób stosowania środków przymusowych przy ściąganiu danin, h) czy daniny komunalne, których pobór w myśl obowiązujących przepisów jest dozwolony zostały wykorzystane i we właściwym czasie wymierzone i jakie zaprowadzone są księgi i rejestry podatkowe, sposób ich prowadzenia, oraz ustalenie zaległości podatkowych i przyczynę tych zaległości, i) w razie stwierdzenia nikłych wpływów, z którejkolwiek bądź daniny, ustalić stosunek kosztów poboru tej daniny do jej faktycznego wpływu.

Wreszcie Inspektor bada — czy ściągane przez gminę podatki na rzecz Skarbu, Zw. Sam. wyższego stopnia, jak specjalne opłaty drogowe, składki ogniowe

i t. p. są ściągane energicznie tudzież — czy są we właściwych terminach wpłacane do właściwych kas oraz przeprowadza kontrolę wpływów podatkowych procentów zwłoki i kosztów egzekucyjnych porównywając kwity stron oraz książeczki specjalnych opłat, z odnośnemi księgami bierczemi. Dotyczy to również ustalenia — czy gmina terminowo wywiązuje się z obowiązkow swych odnośnie do wpłacenia kwot na rzecz szkolnictwa powszechnego.

§ 25. Następnie Inspektor Samorządu Gminnego przechodzi do zbadania rachunkowości gminnej tak pod względem systemu jak i prowadzenia. — W tym celu Inspektor ustala: a) czy rachunkowość prowadzona jest według zaleconych wzorów (przejrzystość) b) czy książki prowadzone są czysto, bez podskrobań tudzież bez zaległości, c) czy rachunkowość przedstawia całokształt gospodarki i czy w każdej chwili odtwarza jej stan, d) czy pozycje w ks. kontrolnych i pomocniczych zgodne są z pozycjami dziennika kasowego (wyrywkowo), e) czy asygnacje dochodowe i rozchodowe noszą podpisy osób, uprawnionych do ich wystawiania i czy wystawiane są zgodnie z przepisami — zawartemi w rozp. Min. Spr. Wewn. z dnia 28/III. 1927 r. o kas. i rach. Zw. Kom. (Dz. ust. № 38, p. 345), f) czy pozycje i dochody kasowe należycie są udokumentowane. W ostatnim wypadku Inspektor bada wszystkie dowody kasowe i noty memorjałowe od ostatniej inspekcji uzgadnia je z załącznikami i z odnośnemi wpisami do dziennika kasowego g) czy jest zorganizowane i w jaki sposób wewnętrzna kontrola gminnej gospodarki skarbowej (tj. czy Komisja Rewizyjna działa i jak — czy sporządza protokoły — jak często przeprowadza kontrolę, czy po dokonaniu rewizji kasy pozostawia ślad dokonanych przez siebie czynności h) czy Urząd przestrzega ustawy stemplowej.

§ 26. Odnośnie do działalności poszczególnych organów gminnych Inspektor Samorządu Gminnego powinien zwrócić uwagę a) na wzajemne ustosunkowanie się tych organów, b) na działalność ich tj. czy organa te zwoływane są w określonych ustawami terminach na poziom obrad na stopień zainteresowania się członków tych organów sprawami samorządowemi i ich uzdolnienia, na stosunek tych organów do Władzy Nadzorczej i administracji rządowej na organizację ich pracy (podziału na komisje oraz ich działalność a w szczególności komisji rewizyjnej.

W razie sporów — lub wątpliwości kompetencyjnych Inspektor powinen dążyć do praktycznego rozgraniczenia zakresu działania poszczególnych organów — zgodnie z obowiązującemi przepisami prawnemi.

§ 27. Przystępując do badania działalność lustrowanego Związku Samorządowego — Inspektor Samorządu Gminnego powinien stwierdzić 1) jakie zadania wykonywuje związek samorządowy (obowiązkowe i fakultatywne) oraz zwrócić uwagę na ich celowość i wyniki. W tym celu Inspektor zaznajamia się z organizacją i funkcjonowaniem każdego działu administracji samorządowej danego związku z równoczesnem zwróceniem uwagi — czy gospodarka związku prowadzona jest planowo, bez nadmiernego uprzewilejowania jednych działów ze szkodą dla innych, czy prowadzone jest zgodnie z budżetem i obowiązującemi w tej mierze przepisami prawnemi. W szczególności Inspektor bada: 1) czy i jak często zwoływane są posiedzenia rady gminnnej — czy księga protokołów należycie jest prowadzoną, czy naczelnik gminy wywiązuje się należycie z zadań i obowiązków, tak własnych jakoteż poruczonego zakresu działania, 2) czynności nacz. gminy (burmistrza) w zakresie wykonywania uprawnień karno-administracyjnych i dyscyplinarnych i kontrola ukaranych, 3) czy jest prowadzona ewidencja wydanych zaświadczeń tożsamości osób, meldunków i kontrola obcych (cudzoziemców), 4) obowiązki gminy w zakresie spraw, dotyczących odbywania powinności wojskowej, 5) działalność gminy w zakresie inwentaryzacji budowy i utrzymania dróg gminnych — (sieci dróg gminnych, mosty, polityka drogowa), 6) działalność gminy w zakresie opieki społecznej (kontrola kosztów kuracyjnych — kontrola osób pobierających zapomogi 7) działalność gminy w zakresie zdrowotności publicznej, 8) stosunek gminy do szkolnictwa powszechnego działalność jej w zakresie oświaty pozaszkolnej i wogóle poczynań — zdążających do rozwoju kulturalnego i duchowego, 9) rolnictwo i weterynarja, 10) straże ogniowe, 11) statystyka (sposób zbierania dat — racjonalność jego, materjały statystyczne i t. p 12) obowiązki gminy w zakresie spraw budowlanych

Badanie przez Inspektora Urządzeń i zakładów dobra publicznego tudzież przedsiębiorstw powinno przedewszystkiem wyjaśnić: 1) jaka jest organizacja i funkcjonowanie oraz sposób prowadzenia tych zakładów (własny zarząd, dzierżawa, i t. p. 2) jaki zastowano system gospodarki (samowystarczalność lub rentowność), 3) w jakiej mierze uzależnionio zarząd tych urządzeń — zakładów i przedsiębiorstw od ogólnej administracji gminy, 4) W jakiej mierze udostępniono korzystanie z nich ogółowi (opłaty, wysokość ich) 5) W jaki sposób zaspakaja się potrzeby mieszkańców (np. czy elektrownia dostarcza prądu całemu miastu — czy też tylko części, 6) czy przedsiębiorstwa gminne, o ile oparte są o zasady czysto przemysłowo-handlowe — zdolne są konkurować z przedsiębiorstwami prywatnemi, 7) w jaki sposób oddziaływują na rynek i jakie jest ich znaczenie dla gminy jako źródła dochodu.

Specjalną uwagą ma Inspektor zwrócić na działalność gminnych kas oszczędnościowych. W tym celu bezpośrednio po dokonaniu rewizji kasy gminnej, Inspektor przeprowadza rewizję skarbca gm. kasy oszcz. według. wskazówek zawartych w § 20 niniejszej instrukcji i następnie bada — czy kasa działa zgodnie z obowiązującemi przepisami prawnemi, w jaki sposób opanowała rynek pieniężny przedewszystkiem w znaczeniu instytucji powstałej do walki z lichwą pieniężną, oraz czy odpowiada swym celom jako czynnik pobudzający zmysł oszczędnościowy.

Nadto przy inspekcji poszczególnych działów administracji gminnej — Inspektor powinien zwrócić uwagę,czy roboty i dostawy oddawane były w drodze przetargu przeprowadznego w sposób właściwy.

B. W zakresie instruowania gmin.

§ 28. W wykonaniu obowiązków w zakresie instruktorskim przewidzianym w §§ 8 9 i 10, niniejszej Instrukcji — poza wskazówkami udzielonemi poszczegónym organom gminnym przy przeprowadzeniu kontroli Urzędu gminnego — urządzeń i zakładów dobra publicznego i przedsiębiorstw gminnych, Inspektor Samorządu Gminnego kierować powinien pracami pisarzy gminnych i być czynnikiem instruktorskim życia samorządowego w powiecie.

W tym celu Inspektor przedstawia Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego potrzebę zwoływania sesji pisarzy gminnych — naczelników gmin, członków rad gminnych, na których referuje i wyjaśnia aktualne zagadnienia dotyczące działalności urzędów i związków samorządowych podlegających nadzorowi Wydz. Powiatowego — utrzymuje najściślejszy kontakt z urzędnikami i organami gminnemi — służy im zawsze radą i wskazówkami, bada uzdolnienia poszczególnych urzędników i organów samorządowych i przedstawia wnioski w tym względzie Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego — ustala kandydatów z pośród pisarzy gminnych na kursy dokształcające — opracowuje instrukcje biurowe i regulaminy, dąży do potrzebnego załatwienia wszelkich spraw wynikłych pomiędzy poszczególnemi organami gminnemi — bierze udział w posiedzeniach Rad gminnych, Komisjach, udzielając stosownych wyjaśnień i wskazówek. — Przytem szczególną uwagę powinien zwrócić Inspektor na sporządzanie i uchwalanie przez poszczególne związki samorządowe budżetów i rocznych zamknięć rachunkowych. W celu udzielania odnośnych wskazówek i wyjaśnień — powinien być obecnym na budżetowych i sprawozdawczych jak również wyborczych posiedzeniach rad gminnych i posiedzeniach Magistratu — Zwierzchności gminnych. W razie zachodzącej potrzeby, na skutek polecenia Przewodniczącego Wydziału Powiatowego Inspektor bierze udział w innych poszczególnych organach gminnych.

Nadto Inspektor powinien badać potrzeby gospodarcze — społeczne i kulturalne gmin, miast, przedkładać odnośne wnioski w tym względzie Przewodniczącemu Wydziału Powiatowego i pobudzać inicjatywę w kierunku organizowania i zakładania kooperatyw wszelkiego rodzaju bibljotek, straży ogniowych, czytelni, spółek drogowych, współdziałać i pobudzać inicjatywę w sprawach meljoracji, komasacji i t. p.

§ 29. Inspektor Samorządu Gminnego nie korzysta jednak z głosu decydującego na posiedzeniach Rad Miejskich, Magistratów i Rad Gminnych Zwierzchności i Komisji i ogranicza się tylko dawania rad i wskazówek korzystając z prawa zabierania głosu w każdej chwili.

C. W zakresie przeprowadzania dochodzeń.

§ 30. W wykonaniu obowiązków przewidzianych w §§ 17 niniejszej instrukcji — Inspektor Samorządu Gminnego obowiązany jest na skutek polecenia Przewodniczącego Wydziału Powiatowego przeprowadzać dochodzenia administracyjne i dyscyplinarne przeciwko urzędnikom gminnym i członkom zarządów gminnych.

IV. Przepisy końcowe.

§ 31. Wojewoda, na podstawie przedłożonych przez Przewodniczących Wydz. Pow. sprawozdań Inspektorów Samorządu gminnego — udziela jako najwyższa instancja zwierzchnia, Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych rad i wskazówek oraz organizuje o ile zajdzie ku temu potrzeba — zjazdy Inspektorów.

§ 32. Niniejsza Instrukcja wchodzi w życie na terenie Województwa tarnopolskiego z dniem ogłoszenia jej w Dzienniku Urzędowym Woj. tarnopolskiego.

Tarnopol, dnia 5. marca 1928.

Wojewoda tarnopolski
Dr. Kwaśniewski w. r.

Załącznik do 4 SOG/SO. 2868/28.

Załącznik do Instrukcji dla Inspektorów Samorządu Gminnego

Województwa Tarnopolskiego.

Wytyczne punkty dla Inspektorów Samorządu Gminnego przy przeprowadzeniu czynności inspekcyjnych i sporządzeniu sprawozdań z tych czynności wydane w wykonaniu § 14 Instrukcji dla Insp. Sam. Gmin. Województwa tarnopolskiego.

Uwagi wstępne

1. Nazwisko Inspektora, przeprowadzającego inspekcję oraz data i liczba mandatu.
2. Określenie inspekcjonowanej gminy.
3. Czas trwania inspekcji.

Tok czynności inspekcyjnych.

I. Rewizja kasy.

Rewizję Kasy Inspektor przeprowadza według wskazówek, zawartych w § 21 Instrukcji i odpis protokołu rewizji dołącza do sprawozdania.

W szczególności Inspektor powinien ustalić:

1. Czy manipulacje kasowe odbywają się zgodnie z obowiązującą instrukcją kasową i na czem polegają ew. stwierdzone odchylenia.
2. Czy ustalone przez niego według dziennika kasowego saldo zgodnie jest z zawartością gotówki.
3. Czy wszystkie operacje gotówkowe przeprowadzone są przez dziennik kasowy.

4. Czy ew. przechowywane w kasie papiery wartościowe są wszystkie własnością gminy, czy też niektóre z nich stanowią obce depozyty — lub kaucje i czy okoliczność ta ujęta jest w odpowiednią ścisłą ewidencję.

5. Czy przeliczone papiery wartościowe, stemple, znaczki pocztowe, druki wekslowe, stanowiące własność gminy, zgadzają się z odnośnemi ewidencjami.

6. Czy sposób przechowywania pieniędzy i papierów wartościowych należycie zabezpiecza całość funduszów i u kogo znajdują się klucze od kasy ogniotrwałej.

7. Wnioski Inspektora.

II. Zarządzenia z poprzedniej inspekcji.

Inspektor ustala, czy zarządzenia polustracyjne z poprzedniej inspekcji zostały należycie wykonane ew. które z nich nie zostały wykonane — przyczyny niewykonania ich i wnioski w tym względzie Inspektora.

III. Biuro i pracownicy (§ 19 Instrukcji).

1. Czy lokal jest należycie zużytkowany i czy posiada warunki na pomieszczenie urzędu publicznego.

2. Inspektor ustala, czy w lokalu urzędu gminy (Magistratu) przestrzegana jest w dostatecznym stopniu czystość podłóg, ścian, sufitów, okien, spluwaczki, wycieraczki do nóg, wentylacja) i czy przestrzegana jest zasada „miejsce dla każdej rzeczy a każda rzecz na swem miejscu“.

3. Czy Urząd (Magistrat) wyposażony jest dostatecznie w niezbędne inwentarze i w jakim stanie takowe się znajdują (szafy, półki, stoły, krzesła, wieszaki, godła, portrety, zegar, mapy: Polski, województwa, gminy (plan miasta).

4. Czy Urząd (Magistrat) wyposażony jest w maszyny (maszyna do pisania, cynkograf, liczydła), i czy maszyny te są należycie zużytkowane.

5. Czy Urząd (Magistrat) posiada połączenie telefoniczne, a w razie przeciwnym, czy nie zachodzi konieczność przeprowadzenia wymienionej instalacji.

6. Czy budynek urzędu oznaczony jest odpowiednią tablicą i czy w lokalu urzędu (Magistratu) i przed lokalem wywieszane są aktualne (lecz tylko) aktualne) ogłoszenia i rozporządzenia Władz, tudzież, czy sposób rozpowszechnienia tych rozporządzeń na terenie gminy jest racjonalny.

7. Czy Urząd (Magistrat) prenumeruje Dziennik Ustaw — Dziennik Urzędowy Województwa, czosopisma i wydawnictwa fachowe — podręczniki, kodeksy i t. p. i jakie, czy wydawnictwa te są skompletowane, oprawione, skatalogowane, zainwentaryzowane, opatrzone pieczęcią gminy i czy odpowiednie pomieszczenie. — Czy korzystanie z bibljoteki gminnej udostępnione jest dla członków rady gminnej i wogóle dla osób interesujących się temi zagadnieniami oraz w jaki sposób wypożyczanie książek jest zorganizowane.

8. Czy w toku urzędowania przestrzegane są przepisy obowiązującej instrukcji kancelaryjnej i czy instrukcja w praktycznym użytku nie nasuwa jakichkolwiek bądź uwag, zmierzających do jej udoskonalenia i wogóle w zależności od lokalnych warunków.

9. Czy podział czynności i pracy odpowiada celowi.

10. Czy akta są przechowywane w należytem miejscu — i porządku i czy są skierowane do właściwych teczek (registratur) i czy jest łatwe ich odnajdywanie.

11. Archiwum akt dawnych: czy są stare akta (przedwojenne i z czasów inwazji wojennych), oraz późniejsze wyłączone z registratury dla spraw bieżących. — W jakim stanie i jak przechowywane. Czy uprzystępione do użytku.

12. Czy zbiór okólników znajduje się w stanie aktualnym i czy zaprowadzony jest skorowidz okólników.

13. Czy odbieranie przez gminę poczty zorganizowane jest w odpowiedni sposób (torba, kto posiada klucze), czy jest szafka zamykana dla przechowywania przesyłek pocztowych czy wogóle zorganizowanie doręczania ludności przesyłek pocztowych nie nasuwa uwag.

14. Sposób prowadzenia dziennika podawczego (przejrzystość. kontrola). — Ilość spraw zaprotokółowanych w r. ub. i do dnia przeprowadzenia inspekcji. Czy sprawy wpływające — opatrywane są pieczątką z uwzględnieniem daty wpływu i czy są w tym samym dniu wpisywane do dziennika.

15. Ilość zaległości, usprawiedliwienie ich, kto ponosi odpowiedzialność za nie. — Szybkość załatwienia spraw wogóle, a spraw terminowych w szczególności — oraz czy sprawy terminowe (do załatwienia) przechowywane są oddzielnie.

16. Czy urząd (Magistrat) prowadzi skorowidz indeks protokołu podawczego i czy układ skorowidzów nie nasuwa specjalnych uwag (ze względu na łatwość odszukania sprawy).

17. Czy urząd (Magistrat) prowadzi terminarz spraw.

18. Czy urząd (Magistrat) przy załatwianiu spraw w dostatecznym stopniu korzysta z formularzy (szematów) i czy ze względu na usprawnienie administracji nie zachodzi konieczność ulepszeń w tym względzie i rozszerzenia zmechanizowania pracy.

19. Czy przewidziane instrukcjami i regulaminami księgi — ewidencje, kontrol (książki rachunkowe, księgi ludności, protokółów, kontrole kosztów kuracyjnych i t. p.) dowody są należycie przechowywane i zabezpieczone.

20. Czy uposażenie personelu jest zgodnie z zatwierdzonemi etatami — czy przesuwanie do wyższych szczebli uskutecznia się właściwie oraz czy koszta podróży i djety są należycie obrachowywane, a rachunki udokumentowane. — Czy delegacja jest podstawą do honorowania wymienionyeh rachunków.

21. Ocena kwalifikacji i uzdolnień personelu tak pod względem wyrobienia — uspołecznienia zna-

jomości przepisów i stosunku do ludności (m. innemi sposób załatwiania ludności). — zużytkowanie personelu czy z powodu ew. zmian jakie zaszły w składzie personelu od czasu ostatnie inspekcji nastąpiła zmiana na lepsze, lub, czy wpłynęło to na pogorszenie się stosunków w miejscowej administracji i obniżenie jej poziomu.

22. Czy pisarz (sekretarz magistratu) w dostatecznym stopniu wykonywuje nadzór nad biurem.

23. Suma poborów w cyfrach absolutnych i procentowych w stosunku do ogólnej sumy wydatków, oraz w stosunku do ogółu wydatków rzeczowych gminy według ostatnich zamknięć rachunków, oraz budżetu. — Czy i w jakim stopniu zaznaczył się wzrost, lub spadek wydatków osobowych, czy nie zachodzi konieczność wprowadzenia zmian w organizacji pracy w celu osiągnięcia oszczędności.

24. Wgląd w akta (pod względem stylu, zgodności z odnośnemi przepisami prawnemi — doręczenie ludności wezwań do władz administracyjnych, decyzji i zawiadomień na skutek wnoszonych przez ludność odwołań i skarg itp. itp.).

25. Wnioski.

IV. Majątek gminy — Wymiar danin i wpływ.

Jednym z ważniejszych obowiązków Inspektora, wynikającym z Instrukcji (§ 24) jest ustalenie czy majątek i dobro gminne iest należycie zarządzone i czy nie ulega uszczupleniu.

W zwiąku z tym — poza ustaleniem okoliczności wskazanych w Instrukcji należy ustalić:

1. Czy majątek gminy został zinwentaryzowany zgodnie z Rozporządzeniem Min. Spr. Wew. z dnia 28/III. 1927 r. (Dz. Ust. Nr. 38 poz. 345) i ile wynosi.

2. Czy tytuł własności majątku gminy prawnie jest ustalony.

3. Czy dochód z mejątku i dobra gminy (nieruchomego, ruchomego, papierów wartościowych) jest przewidziany w budżecie i ile wynosi.

4. Czy przedmioty majątku ruchomego są ocechowane.

5. Czy wszystkie nowonabyte objekty majątkowe zostały wciągnięte do inwentarza i czy odnośne dowody kasowe opatrzone są odnośnem Nr. książki inwentarzowej.

6. Czy wykreślenia z książki inwentarzowej dokonywane są na zasadzie uchwały Rady Gminnej (Miejskiej).

7. Czy majątek gminy w okresie inspekcyjnym uległ zwiększeniu czy też uszczupleniu (w tym ostatnim wypadku powody tego).

Wymiar podatków i opłat — oraz wpływ ich Inspektor ustala według wskazówek zawartych w § 20 Instrukcji z szczególnem uwzględnieniem następujących okoliczności:

8. Czy rozkłady podatków zgodne są z wymiarem i książkami bierczemi.

9. Czy płatnicy otrzymuja pokwitowania bezpośrednio po uiszczeniu podatku i na właściwe kwoty (w razie stwierdzenia okoliczności — mogących wzbudzać podejrzenia co do ew. nadużyć w tym względzie należy spowodować porównanie poszczególnych pokwitowań i ksiąg bierczych z grzbietami pokwitowań w kwitarjuszu z księgami bierczemi).

10. Czy poborcy nie przetrzymują ściągniętych podatków i w ustalonych terminach wnoszą do kasy gminnej.

11. Czy % % zwłoki obliczone są właściwie.

12. Czy egzekucje z powodu nieuiszczenia podatków odbywają się zgodnie z obowiązującą w tym względzie instrukcją.

13. Czy prowadzona jest ewidencja dokonanych egzekucji podatkowych i ile egzekucji dokonano.

14. Czy koszty egzekucyjne i % zwłoki pobierane są w granicach przepisanych stawek i notowane w pokwitowaniach.

15. Czy pobrane koszty egzekucyjne i odsetki zwłoki wpływają do kasy gminnej.

16. Czy gmina wykorzystuje wszystkie źródła dochodowe i w jakich normach, tudzież — czy przy pokrywaniu swych wydatków przestrzega kolejność wykorzystania źródeł dochodowych.

17. Czy Pow. Zw. Kom. przekazuje gminie należne jej udziały w podatkach tegoż Związku.

18. Czy podatki celowe (opłaty celowe, składki na pokryw. kosztów leczenia (używane są zgodnie z przeznaczeniem.

19. Faktyczna zaległość podatkowa za lata ubiegłe a) podatków państwowych zł. . . . . b) podatków powiatowych zł. . . . . . . c) podatków gminnych zł. . . . . . d) składki ogniowej zł. . . . . .

To samo za rok bieżący z uwzględnieniem procentowego określenia zaległości w stosunku do wymiaru poszczególnego podatku.

20. Ile wynosi przeciętnie opodatkowanie hektaru mniejszej i większej własności (za r. ubiegły i bieżący) z uwzględnieniem ilości hektarów podatkowych na terenie gminy oddzielnie dla wymienionych kategorji dróg.

21. Czy opłaty gmina pobiera zgodnie z obowiązującymi przepisami i taksami.

22. Czy są pobierane podatki i opłaty nie przewidziane budżetem — lub nie mające oparcia o ustawę (dobrowolne składki) na co i czy użytkowane są na właściwy cel.

23. Jak są uregulowane powinności podwodowe — czy odbywane kolejno, czy oddane w dzierżawie, czy też suma za wynajem podwód jest wstawiona do budżetu gminy.

24. Czy i jak jest prowadzona kontrola podwodowa. Dostrzeżone uchybienia.

25. Ile podwód zużyto na potrzeby gminy. Ile dla policji, nauczycielstwa — urzędników państwowych w ciągu ubiegłego roku.

26. Czy podatki na rzecz Skarbu, Związków samorządowych wyższego stopnia, składki ogniowe i t. p. ściągane są przez gminę energicznie, tudzież, czy są we właściwych terminach wpłacane do kas Skarbowych — Dyr. Ubezpieczeń i t. p. Ile w dniu przeprowadzania inspekcji pozostaje do wpłacenia z tego tytułu i czy gmina posiada odpowiednie pokrycie.

27. Wnioski Inspektora.

V. Rachunkowość gminna.

1) Czy rachunkowość gminy prowadznna jest ściśle według Rozporządzenia Min. Spr. Wewn. z dnia 28/III. 27. r. o kas. i rach. Zw. Kom. (Dz. U. № 38 poz. 345) czy, stosowanie w praktyce wymienionego rozporządzenia nie nasuwa jakichkolwiekbądź uwag.

Ocena sprawności i legalności i manipulacji rachunkowej i stwierdzone uchybienia według wskazówek zawartych w § 25 Instrukcji dla Inspektorów Sam. Gm. W szczególności Inspektor powinien dokładnie ustalić, czy gmina stosuje się do przepisów zawartych w §§ 3, 4, 5, 8, 9, 11, 15, 16, 18, 21, 22, 23, 35, 37, 40, 45, 47, 48, 49 powołanego powyżej Rozporządzenia Min- Spr. Wewn., nadto ustalić.

2) Czy przekazy pocztowe zaraz po ich otrzymaniu wpisywane są do odpowiedniego rejestru i czy przychodowane są dopiero po ich zainkasowaniu.

3) Czy następuje wyliczanie się z pobranych zaliczek i czy zaliczki udzielane są dopiero po wyliczeniu się z użycia zaliczki poprzednio otrzymanej.

4) Wnioski.

VI. Działalność poszczególnych organów gminnych.

1) Czy i jakie zaszły zmiany w składzie osobowym Rady Gminnej (Miejskiej) na stanowiskach Naczelnika gminy (Burmistrza). Przyczyny zmian legalność ich (czy nastąpiły zgodnie z odnośnemi przepisami prawnemi i w trybie tam przewidzianym). Porównanie danych ewidencyjnych Urzędu gminy z danemi Wydz. Pow.

2) Wzajemny stosunek poszczególnych organów gminnych i harmonijna współpraca, czy rozdźwięk (na jakiem tle i z czyjej winy). Sposoby usunięcia zasadniczych pod tym względem niedomagań.

3) Czy Rada gminna (Miejska) odbywa swe posiedzenia regularnie. Daty posiedzeń, liczebny udział stosowanie środków dyscyplinarnych przeciw nieobecności nieusprawiedliwionej.

4) Wgląd protokołu, posługiwanie się wzorami (szematami) przz układzie protokołów. Czy w redakcji protokołów zachowano wszelkie niezbędne formalności i czy ustalono wszystkie okoliczności istotne ze względu na legalność uchwał.

5) Czy posiedzenia Rad gminnych (Miejskich, Magistratów) odbywają się według ustalonych regulaminów, określających porządek obrad.

6) Czy protokoły posiedzeń poszczególnych organów wpisywane są do odpowiednich książek, czy protokoły podpisywane są przez osoby do tego uprawnione.

7) Sprężystość wykonywania uchwał przez organa wykonawcze.

8) Czy gmina przedkłada Władzy Nadzorczej w odpowiednich terminach odpisy uchwał poszczególnych organów.

9) Orzeczenia karne Naczelnika gminy ewidencja i ich legalność.

10) Komisje, ich działalność, a w szczególności działalność Komisji rewizyjnej.

11) Czy Komisje posiadają regulaminy, określające zakres ich działania, tudzież czy posługują się rzeczoznawcami (szczególnie w miastach).

12) Naczelnik gminy. Wyrobienie, sprężystość, zaufanie ludności, wykonywanie uchwał i rozporządzeń Władz, zakres jego faktycznej pracy w urzędzie i w ogólnej administracji gminy.

13) Tylko do miast. Burmistrz. Czy ma kwalifikacje do kierowniczej pracy w zakresie administracji miejscowej (inicjatywa, umiejętność kierowania zespołem współpracujących członków Magistratu, oraz powładnego personalu urzędniczego umiejętność dobierania ludzi do współpracy, energja utrzymywania w odpowiednim rygorze i dyscyplinie członków Ra- Rady Magistratu i urzędników).

14) Wnioski Inspektora.

VII. Budżet, jego realizacja i ocena działalności gminy.

1) Czy odnośnie realizowania poszczególnych zamierzeń gmina postępuje planowo (ogólny plan poszczególnych zamierzeń np. budowy dróg domów szkolnych).

2) Czy gospodarka gminy prowadzona jest zgodnie z budżetem i w jego ramach (roczny plan gospodarczy), oraz czy układ budżetu odpowiada wymaganiom odnośnych przepisów (Rozporządzenie Prezydenta Rzeczyp. z dnia 17/VI 24 r. o obowiązku i sposobie pokry. wydatków przez Związki Kom. D. U. Nr. 51 poz. 522, Rozp. Wyk. Min. Spr. Wew. z dn. 28/VI 26 r. D. U. Nr. 75 poz. 433 S. Pachnowski - „Przepisy Budżetowe dla Zw. Kom.“ Bibljoteka Sam. Warszawa 126 r.)

3) Ustalenie w cyfrach absolutnych i procentowych przekroczeń budżetowych i przyczyny tych przekroczeń.

4) Ustalenie w cyfrach absolutnych i procentowych niewykonanych zamierzeń i zobowiązań częściowo, lub całkowicie) i przyczyny tego.

5) Ustalenie zaległości czynnych i biernych.

6) Racjonalność w stosowaniu kolejności i planowości w uskutecznianiu koniecznych wydatków.

7) Procentowe zestawienie poszczególnych grup wpływów i wydatków.

8) Usprawiedliwienie i racjonalność wydatków nieprzewidzianych (objętych pozycją budżetu: „wydatki nieprzewidziane“, lub poza budżetowych).

9) Ustalenie według budżetu wykonania obowiązków ustawowych i zamierzeń dobrowolnych.

10) Ustalenie rzeczywistej konieczności zaspakajania potrzeb przy zadaniach dobrowolnych.

11) Czy przenoszenie pozycji budżetowych względnie przerozchodowywanie ich odbywało się na podstawie uchwały odnośnego organu gminy.

12) Czy pożyczki zaciągane przez gminę obracane są na właściwy cel.

13) Szczegółowa ocena poszczególnych działów administracji i gospodarki gminnej.

W zakresie adminisracji samorządowej.

A. Szkolnictwo.

a) Ilość szkół na terytorjum gminy z wyszczególnieniem ilości klas, jakość pomieszczeń, ilość dzieci w klasie, dozór lekarski i statystyka, ilość dzieci w wieku szkolnym, a faktycznie uczęszczających Realizowanie przymusu szkolnego (grzywny).

b) Ilość budynków szkolnych gminnych, braki pod tym względem. Ilość budynków potrzebnych dla normalnej rozbudowy sieci szkolnej.

c) Skład Dozoru Szkolnego, udział w nim przedstawicieli gminy (kto i faktyczny udział).

d) Wywiązywanie się gminy z obowiązków w zakresie finansowania szkolnictwa powszechnego (budżet, pomoc naukowa itp,) Wzajemne stosunki gminy i Miejscowej Rady Szkolnej (ew. skargi).

e) Czy M. Rada Szkolna przedkłada Radzie gminnej sprawozdanie ze swej działalności i sprawozdanie rachunkowe.

f) Czy w okresie sprawozdawczym gmina wszczęła akcję budowy szkół, czy domy szkolne w budowie odpowiadają wymaganiom, zakreślonym przez kompetentne władze i czy pokrywają się z siecią szkolną. Organizacja budowy (Komitet, przedsiębiorstwo, Pow. Zw. Kom. w razie, gdy budowę gmina prowadzi sama, należy przeprowadzić rewizję rachunkowości).

g) Czy mieszkania dla nauczycielstwa są wynajmowane z funduszów gminnych.

h) Wnioski.

B. Komunikacja.

a) Ile na terenie gminy znajduje się dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych.

b) Ile mostów znajduje się na drogach wojewódzkich, powiatowych i gminnych i ilość w tem mostów murowanych lub betonowych.

c) Czy zaprowadzona jest ewidencja dróg i mostów.

d) Czy w Urzędzie znajduje się mapa z wyszczególnieniem dróg.

e) Czy drogi gminne są pokilometrowane, a mosty oznaczone n-rem.

f) Stan dróg i mostów, potrzebny w tej dziedzinie i zainteresowanie się nią Władz gminnych.

Zaniedbanie w tym względzie i kto ponosi odpowiedzialność.

g) Czy naprawa dróg i mostów odbywa się za gotówkę, czy przy pomocy świadczeń drogowych.

h) Organizacja (podstawa wymiaru szarwarku, nadzór kontrola nad wykonywaniem robót szarwarkowych i wyniki szarwarku.

i) O ile naprawa dróg odbywa się za pomocą świadczeń w naturze, ile zużyto w roku ubiegłym do naprawy dróg zaprzęgów konnych i robotników pieszych.

j) Ilość wybudowanych i naprawionych mostów w roku ubiegłym.

k) Czy gmina otrzymała w roku ubiegłym subwencję na budowę dróg mostów.

l) Jak ta udzielona subwencja została wydatkowane.

m) Czy Gmina funduszami gminy wybudowała szosę, ilość wybudowanych kilometrów, potrzeby i plany w tej dziedzinie, stosunek do niej ludności.

n) Czy budowę dróg przeprowadza się zgodnie z zatwierdzonemi projektami budowy.

o) Spółki drogowe i ich działalność. Tylko w stosunku do miast (osad) konserwacja ulic (jezdni, mostków, przejazdów, przepustów, kanałów, ścieków) — stan faktyczny i braki, co uskuteczniono i zamierzenia na przyszłość. Stan chodników, nadzór nad nimi.

p) Wnioski.

C. Rolnictwo.

a) Czy na terenie gminy przeprowadzone są komasacje i meljoracje, gdzie, od kiedy i z jakimi wynikami. Spółki wodne, ich działalność. Potrzeby w zakresie wymienionych robót i stosunek do tych zagadnień ludności.

b) Nieużytki, ilość ich, zalesienie, wyniki zalesienia, stosunek ludności.

c) Zrzeszenia rolnicze w gminie (kółka, mleczarnie itp.) działalność i rozwój ich, braki, nadzór nad niemi.

D. Opieka społeczna.

a) Czy gmina i w jakim zakresie wykonywała obowiązek opieki społecznej w związku z ustawą z dnia 16/8. 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 92 poz. 726).

b) Czy prowadzi kontrolę osób, pobierających stałe zapomogi z funduszów gminy, ilość osób pobierających zapomogi i kwota tych zapomóg. Czy zapomogi wydaje się osobom rzeczywiście wymagającym opieki i kto wydaje w tym względzie decyzje. Czy prowadzi się skorowidz osób wskazanych przez Władze, jako nie zasługujących na wsparcie (wstręt do pracy).

c) Czy koszta kuracyjne są akuratnie płacone. Faktyczna kwota zaległości.

d) Wnioski.

E. Zdrowotność.

a) Czy gmina posiada personal lekarski, i akuszeryjny. Działalność personalu i wyniki działalności.

Zakłady sanitarne.

b) Czy gmina posiada odpowiednią ilość studzień.

c) Czy gmina wszczęła akcję tyczącą się budowy ustępów przy domach.

d) Czy gminna komisja sanitarna posiada opracowany regulamin swych czynności. Faktyczna działalność Komisji.

e) Czy na terytorjum gminy znajduje się kąpielisko gminne.

f) Czy w terminie sporządzono spisy osób podlegających szczepieniu ospy — i czy szczepienie w ubiegłym roku zostało przeprowadzone (Ust. z dn. 19/7. 1919 r. Dz. Pr. № 63 poz. 372),

g) Czy komisja sanitarna wykonuje badania produktów żywnościowych na targach i jarmarkach.

h) Czy w miastach i osadach (na ulicach, placach, podwórzach) przestrzegana jest czystość. W czem się wyraża działalność władz lokalnych, zmierzająca do zapewnienia tej czystości. Czy są w tym względzie zaniedbania i kto ponosi za to odpowiedzialność.

i) Wnioski.

F. Weterynarja.

a) Organizacja służby weterynaryjnej — czy na terytorjum gminy znajduje się rzeźnia i o ile jest, to przez kogo sprawowany jest dozór weterynaryjny (Regulamin, badanie mięsa, trichinoskopja).

b) Taksa za ubój — organizacja pobierania taksy i kontrola w tym względzie.

c) Czy były wypadki tajnego uboju i co uczyniono z mięsem pochodzącym z takiego uboju.

d) Nadzór nad masarniami jatkami mięsnemi i wędliniarniami. Czy są ślady wykonywanej kontroli.

e) Czy świadectwo pochodzenia wydaje się na zasadzie zaświadczenia naczelnika gminy — czy na zasadzie oglądania.

f) Ilość wydanych zaświadczeń w ubiegłym i bieżącym roku. — Taksa i kontrola pobierania taksy.

g) Czy świadectwa pochodzenia są zawsze wydawane tylko na żądanie hodowców.

h) Targowica (miasta, osady). Regulamin, dnie targowe, statystyka spędu i opłaty ich organizacja i kontrola. — Urządzenie (braki i zamierzenia).

i) Wnioski.

G. Bezpieczeństwo publiczne.

a) Czy gmina posiada areszt gminny, jak jest urządzony, czy jest przestrzegana w nim czystość. Żywienie aresztowanych i kontrola nad nimi.

b) Czy w siedzibie urzędu znajduje się posterunek policji ?

c) Czy gmina wynajmuje z funduszów własnych pomieszczenie dla posterunku ?

d) Ile na terytorjum gminy znajduje się ochotniczych straży ogniowych, ich liczebność, charakter (ochotnicze — komunalne) statystyka pożarów.

e) Czy gmina udziela subwencji na walkę z pożarami ?

f) Czy istniejące straże posiadają dostateczną ilość przyrządów do gaszenia ognia ?

g) Czy po wsiach odbywa się należycie powinność straży nocnej ?

h) Czy policja melduje naczelnikowi gminy o niewypełnianiu przepisów ogniowych i jak nacz. gm. na zameldowania reaguje.

i) Jak jest w gm. urządzone czyszczenie kominów i czy kominiarze posiadają do pełnienia obowiązku przepisane kwalifikacje ?

j) Wnioski.

H) Cele kulturalno-oświatowe.

a) Jakie instytucje kulturalo oświatowe istnieją na terytorjum gminy i ich działalność.

b) Czy instytucje subsydjowane przez gminę składają sprawozdania ?

c) Czy istnieje współpraca gminy z instytucjami lub nauczycielstwem w sprawie organizowania kursów oświaty pozaszkolnej i w innych sprawach społecznych, oświatowych i kulturalnych.

d) Wnioski.

A. Sprawy wojskowe.

1. Czy prowadzi się kontrole meldunków osób wojskowych.

2. Czy rejestry poborowe prowadzone są starannie — czy wykreślenia w rejestrach, oraz inne zmiany są motywowane odnośnem zarządzeniem P. K. U., lub Starostwa, czy rejestry 18 letnich obowiązanych do służby wojskowej ułożone są w przepisanym ustawowo terminie (od 15. IX), czy w terminie t. j. od dnia 15 lutego odesłano do Starostwa spisy poborowych.

3. Czy zmiany w stanie zakwalifikowanych zwierząt pociągowych prowadzone są należycie.

B. W zakresie spraw sądowych, karnych i bezpieczeństwa publicznego.

1. Czy władze gminne meldują o tego rodzaju wydarzeniach zaszłych na terenie gminy, jak pożar, zabójstwo, napad, epidemja, epizoopcja, zebrania, wiece i t. p., a w razie ew. zajścia, któregokolwiek bądź z wymienionych wypadków — jakie przedsięwzięto zarządzenia.

2. Czy orzeczenia władz administracyjnych władz skarbowych i kary szkolne wykonywane są właściwie i z należytym pośpiechem.

3. Wnioski.

C. Inne.

1. Czy prowadzi się ewidencje wydanych pozwoleń na wznoszenie nowych budynków, czy zaprowadzona jest numeracja domów.

2) Czy zezwolenia budowlane wydawane są wydług przepisów z zachowaniem koniecznych odległości od granic sąsiednich, od drogi i t. d., tudzież czy zezwolenia te wydawane są tak spiesznie, że nie cierpią na jem sprawy budowlane.

W miastach. Czy jest architekt jako rzeczoznawca. Czy istnieje Komisja dla spraw budowlanych. Jak oznaczony jest rejon ogniowy. Czy jest plan regulacji miasta i czy przystąpiono do jego regulacji (dorywczo czy planowo). Sprawa włączenia gmin podmiejskich (krytyczna ocena odnośnych zamierzeń). Odbudowa miasta (osady, wsi).

VIII. Przedsiębiorstwa komunalne.

Według wskazówek, zawartych w § 23 Instrukcji dla inspektorów samorządu gminnego.

W szczególności w stosunku do gminnej kasy pożyczkowej należy:

1) Dołączyć protokół rewizji kasy (odpis) sporządzony według wskazówek zawartych w §§ 17 i 23 Instrukcji dla Inspektorów.

2) Ocenić: skład osobowy zarządu kasy.

3) Zakres i sprawność czynności kasy, wynik jej działalności, jako instytucji powołanej do zwalczania lichwy i szerzenia oszczędności.

4) Ustalić stan czynny i bierny kasy w dniu inspekcji.

5) Rozwój Kooperatyw Kredytowych.

ODPIS. Ministerstwo Robót Publicznych. Departament Budowlany. L. VIII-2988/27. Warszawa, dn. 28 stycznia 1928. W sprawie wykonania planów regulacyjnych (zabudowy). Do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu.

Ostatniemi czasy pojawiły się kilkakrotnie w prasie ogłoszenia szeregu zarządów miast, które rozpisują przetargi publiczne na wykonanie planów pomiarowych i regulacyjnych. Z treści tych ogłoszeń można wywnioskować, że wymienione zarządy miejskie uważają sporządzenie planu pomiarowego i regulacyjnego za czynności ściśle pokrewne niemal identyczne, podejmowane z reguły przez jednego wykonawcę mierniczego, na zasadach zwykłej konkurencji cen.

Powyższy stan rzeczy, wynikający z wyraźnej nieświadomości właściwych organów miejskich, uznać należy za niepożądany.

Ministerstwo Robót Publicznych wyjaśnia, że plan pomiarowy i plan regulacyjny (zabudowania) są elaboratami, nie mającemi ze sobą nic wspólnego, a tem tylko związanemi, że plan regulacyjny może być sporządzony jedynie na uprzednio przygotowanym podkładzie planu pomiarowego. Prace te powinne być wykonane przez siły fachowe o zupełnie odrębnych kwalifikacjach: plan pomiarowy przez geometrę lub inżyniera, plan regulacyjny przez architekta urbanistę lub inżyniera urbanistę, w wyjątkowych wypadkach uzdolnienia także przez geometrę urbanistę. Plan pomiarowy opracowuje sie według pewnych, ustalonych metod nauki ścisłej — plan regulacyjny jest pracą kompozycyjną, twórczą. Istota planu regulacyjnego (zabudowy) polega na nakreśleniu wytycznych przyszłego rozwoju miasta, zazwyczaj na okres 20 — 40 lat.

Plan powyższy powinien czynić zadość potrzebom wszelkiego rodzaju komunikacji, budowlanym, bezpieczeństwa ogniowego, zdrowotnym i estetycznym, przyczem niezbędne jest zapewnienie miejscowości warunków łatwego odwodnienia i zaopatrzenia w wodę oraz przewidzenie niezbędnych przestrzeni zazielenionych i wolnych od zabudowy dla wypoczynku, rozrywki i sportu.

Sieć ulic dostosowana do konfiguracji terenu, rozmiarów oczekiwanego ruchu oraz wysokości zabudowy przyległych gruntów, powinna uwzględniać rożnicę pomiędzy arterjami komunikacyjnemi i ulicami t, zw. mieszkalnemi.

Gęstość, wysokość i rodzaj zabudowy oraz rozmiary, parcelację i położenie względem stron świata poszczególnych bloków budowlanych, należy normować według ich przeznaczenia, mając na względzie zapewnienie dostatecznego dostępu światła do budowli, przeznaczonych do stałego przebywania ludzi. Nadto rozplanowanie bloków i parcel powinno umożliwić łatwe ich odwodnienie i zapotrzebowanie w wodę.

Skoro istota planu zabudowy, jak to wynika z powyższego różni się zasadniczo od istoty planu pomiarowego, który polega jedynie na graficznem przedstawieniu stanu istniejącego metody sporządzania drugiego. O ile tedy przy sporządzeniu planu pomiarowego przetarg cen może być uzasadniony, o tyle przy sporządzaniu planu regulacyjnego jest niewłaściwy.

Ze względu na wadliwy w wielu wypadkach sposób zabudowania miast polskich wskazanem jest, aby przy odczuwanej już dziś potrzebie uregulowania istniejącego stanu rzeczy oraz przyszłego rozwoju budowlanego, sporządzanie planów zabudowy spoczywało w rękach rzeczywiście wykwalifikowanych.

Plany dla mniejszych nie zasobnych miast należałoby oddawać w ręce jednego inżyniera. Plany miast większych opracowywać w sposób normalny, t. j. powierzyć pomiar geometrze lub inżynierowi, a plan regulacyjny (zabudowy) — urbaniście.

Ogłoszenia w rodzaju wspomnianych na wstępie, powodują dla miast jedynie straty materjalne, gdyż plany wykonane przez siły niepowołane, wywołują nieproduktywne wydatki, trudności przy ich zatwierdzaniu przez Ministerstwo Robót Publicznych, względnie Urzędy Wojewódzkie i niekorzystne zwłoki w wykonaniu zamierzeń budowlanych gmin miejskich.

Nadmienia się również, że o pozyskanie planów regulacyjnych (zabudowy), powinny miasta zabiegać przed ujawnieniem tendencji rozbudowy. W sprawach sporządzania tych planów zwracać się do znanych sił fachowych, a w razie nieznajomości takowych, zasięgnąć informacji w Dyrekcji Rob. Publ. lub w Towarzystwie Urbanistów Polskich w Warszawie (ul. Koszykowa 55, Wydział Architektury Politechniki). Minister: Inż. Moraczewski w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.
Dyrekcja Robót Publicznych.

L. DRP. III-1270/28.

W sprawie wykonania planów regulacyjnych (zabudowy).

P. P. Starostom i Wydziałom Powiatowym Województwa Tarnopolskiego

udzielam do wiadomości i zwrócenia uwagi na zawarte wyjaśnienia w powyższym reskrypcie Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 28-go stycznia 1928 r., L. VIII-2988/27 — poszczególnym Zarządom miejskim.

Dyrektor Robót Publicznych:
Inż. Burgielski w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. AD. 4011 ex 1928. W Tarnopolu, dnia 28 marca 1928.

Lista znawców ułożona przez Sąd apelacyjny we Lwowie dla oszacowania przedmiotów i gruntów. mogących ulec wywłaszczeniu na rzecz kolei żelaznych, jakoteż dla oznaczenia wynagrodzeń za wywłaszczenie praw wodnych dla okręgu Województwa Tarnopolskiego na rok 1928.

Powiat Borszczów.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Stanisław Skowroński, dzierżawca dóbr w Germakówce.

b) z zawodu leśnictwa:

1. Władysław Zurowski, zarządca lasów w Skale,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Juljusz Schedl, techniczny urzędnik drogowy w Borszczowie,

d) z zawodu górnictwa:

1. Alfred Skowroński, absolwent Akademji górniczej i dzierżawca dóbr w Monasterku p. Bilcze złote,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Juljusz Schedl, techniczny urzędnik drogowy w Borszczowie.

Powiat Brody.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Jan Madejski, właściciel dóbr w Gajach Hołoskowieckich p. Brody,
2. Bolesław Dauksza, właściciel gospodarstwa rolnego w Jasionowie p. Brody, Składnica Jasionów,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Franciszek Golinowski, inż. lasowego zarządu „Spółki Brody" w Brodach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Bronisław Brzozowski, kierownik Zarządu dróg powiatowych w Brodach,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Karol Medwecki, inspektor lasów przy Wydziale Powiatowym w Brodach.

Powiat Brzeżany.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Konstanty Cywiński, właściciel dóbr Płotycza,
2. Karol Wojciechowski, właściciel dóbr Litiatyn,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Kazimierz Antonowicz, emer. dyrektor lasów w Brzeżanach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Kazimierz Wiszniewski, budowniczy w Brzeżanach,
2. Władysław Hertman, budowniczy w Brzeżanach,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Wilhelm Rapf w Brzeżanach.

Powiat Buczacz.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Aleksander Gniewosz, właściciel dóbr Potok Złoty,
2. Paweł Stachoń, gospodarz w Trościańcu, p. Uście zielone,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Jan Szawłowski, właściciel dóbr w Przewłoce, p. Buczacz,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Franciszek Przewirski, kier. Okręg. Zarządu dróg sam. w Buczaczu,
2. Inż. Izydor Opolski w Buczaczu, b. urzędnik Wydziału Kraj. we Lwowie,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Jan Krupiński, cywilny geometra w Buczaczu,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Izydor Opolski w Buczaczu.

Powiat Czortków.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Inż. Antoni Gromnicki, delegat Okręg. Tow. Gospodarskiego w Czortkowie,
2. Jan Wojtyński, właściciel posiadłości rolnej w Wygnance,
3. Ignacy Lewicki, rolnik w Wygnance,
4. Szymon Pałatajko, rolnik w Wygnance,
5. Włodzimierz Wasilewski w Czortkowie,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Inż. Adam Wysocki, nadzarządca lasów Antoniego Lanckorońskiego w Ułaszkowcach,

2. Jan Łossowski, zarządca lasów w Czortkowie,

3. Stanisław Wyhowski, właściciel dóbr w Szmańkowczykach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Jarosław Jahl przy Państwowym Zarządzie Drogowym w Czortkowie,

2. Jan Korzeniowski, budowniczy w Wygnance,

3. Teodor Wtórzeski, architekt w Czortkowie,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Stanisław Jędrzejewski, właściciel warsztatu maszyn rolniczych w Czortkowie Starym,

2. Edmund Lewicki, właściciel Zakładu mechaniczno-ślusar. w Czortkowie,

3. Ludwik Horodyski, właściciel Zakładów przemysłowych w Kolędzianach,

c) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Antoni Lachowicz, kierownik Państw. Zarządu Drog. w Czortkowie.

Powiat Kamionka strumiłowa:

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Jan Bykalski, rolnik w Kamionce strum.,

2. Józef Kupczyński, rolnik w Kamionce strum.,

3. Józef Jaworak, rolnik z Podzamcza,

4. Józef Czyrek, rolnik z Podzamcza,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Ludwik Asłanowicz, dyrektor lasów z Grabowej poczta Busk,

2. Jan Kromer, leśniczy z Tadań poczta Kamionka strumiłowa,

3. Ignacy Matkowski, leśniczy z Horpina poczta Kamionka strumiłowa,

c) z zawodu budownictwa:

1. Inż. Władysław Zgorlakiewicz, kier. Państw. Zarządu Wodnego w Kamionce strumiłowej,

2. Jan Przewoda, budowniczy w Kamionce strumiłowej.

3. Stanisław Kotliński, budowniczy z Kamionki strumiłowej,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Władysław Zgorlakiewicz, radca budownictwa.

Powiat Kopyczyńce.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Albin Kowalczuk, gospodarz w Kopyczyńcach,

2. Jan Tytor, gospodarz w Kopyczyńcach,

3. Józef Warszylewicz, gospodarz w Kopyczyńcach,

4. Stanisław Smalawski, dyrektor dóbr w Kopyczyńcach,

5. Jerzy Atanascovic, dyrektor dóbr w Jabłonowie, poczta Suchostaw,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Stanisław Orzechowski, nadleśniczy w Oryszkowcach p. Kopyczyńce,

2. Edmund Włodkowski, nadleśniczy w Jabłonowie p. Kopyczyńce,

3. Romuald Kończakowski, nadleśniczy w Kopyczyńcach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Józef Wołoszyn, kier. Zarządu dróg pow. w Kopyczyńcach.

Powiat Przemyślany.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Inż. Józef Juszczyk, zarządca folwarku w Wołkowie, poczta Przemyślany,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Kazimierz Goleń, zarządca lasów gminy m. Lwowa w Pniatynia, poczta Przemyślany,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Władysław Zamorski, kier. Zarządu dróg pow. w Przemyślanach,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Władysław Zamorski w Przemyślanach,

Powiat Podhajce.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Jan Zeitleben, właściciel dóbr Zahajce o. p. Podhajce,

2. Błażej Róg, rolnik z Białokrynicy o. p. Podhajce,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Stanisław Stobiecki, zarządca lasów w Sulewach ad Mużyłów op. Podhajce,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Adolf Tinz, inżynier Wydziału Powiatowego w Podhajcach,

Powiat Radziechów.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Jan Ross, zarządca dóbr w Radziechowie,

2. Roman Braiński, właściciel folwarku Zabawa ad Suszno, pocz. Witków Nowy,

3. Jan Roztworowski, właściciel dóbr w Susznie, poczta Witków Nowy,

4. Stanisław Holdenmayer, rolnik w Radziechowie,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Juljusz Hlouszek, leśniczy w Chłojowie,

2. Antoni Biberstein Błoński, nadleśniczy w Nowostawcach ad Laszków, poczta Łopatyn,

3. Władysław Gołębiowski, nadleśniczy w Pukaczowie, poczta Radziechów,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Wojciech Semenowicz, majster murarski w Radziechowie,

2. Emanuel Schrage, budowniczy w Radziechowie,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Józef Pastel, właściciel tartaku i młyna w Hanuninie poczta Radziechów,

2. Henryk Suchestów, właściciel dóbr w Łopatynie, poczta w miejscu.

Powiat Skałat.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Antoni Wojna, rolnik w Poznance hetmańskiej, poczta Grzymałów,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Mnisław Vlk, leśnik w Nowosiółce skałackiej, las Malinik poczta Skałat,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Baltazar Zaleski, budowniczy w Skałacie,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Franciszek Zajączkowski, właściciel młyna w Krasnem, poczta Touste,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Jan Perec, właściciel młyna w Orzechowcu, poczta Kaczanówka,

2. Franciszek Zajączkowski, właściciel młyna w Krasnem, poczta Touste.

Powiat Tarnopol.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Kazimierz Garapich, właściciel dóbr Cebrów,
2. Bolesław Kuzian, dzierżawca dóbr Kupczyńce,
3. Michał Bauer, rolnik Tarnopol ul. Podzamcze 17,
4. Antoni Janowski, rolnik w Zastawiu,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Inż. Mieczysław Skrobotowicz, radca leśnictwa w Tarnopolu,

2. Tadeusz Gottwald, egz. samoistn. gosp. leśny w Mikulińcach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Karol Szwed w Tarnopolu,
2. Wilhelm Schächter, budowniczy w Tarnopolu,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Juljusz Baar, właściciel browaru „Przywalicha" w Białej,

2. Daniel Stöckel, właściciel młyna w Tarnopolu,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Józef Piwowoński,
2. Seweryn Nadolski obaj w Tarnopolu.

Powiat Trembowla.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Michał Szotarski, właściciel dóbr Iwanówka, k. Trembowli,

2. Juljan Gliwa, rolnik, Plebanówka, k. Trembowli,

3. Antoni Mrozowski, dzierżawca dóbr Boryczówka, pow. Trembowla,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Zenon Załanowski, leśniczy Trembowla,

2. Edward Biłek, leśniczy, Ruzdwiany, pow. Trembowla,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Aleksander Csosnak, technik inżynierji, Trembowla,

2. Konstanty Hewanicki, budowniczy miejski, Trembowla.

Powiat Zaleszczyki.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Eugenjusz Wartanowicz, właściciel dóbr Dźwiniacz, poczta Zaleszczyki,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Władysław Dobrzański, nadleśniczy w Salowej ad Popowce, poczta Koszyłowce,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Jan Linek, kier. Zarządu dróg samorządowych w Dobrowlanach, poczta Zaleszczyki,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Jan Linek. kier. Zarządu dróg samorządowych w Dobrowlanach, poczta Zaleszczyki.

Powiat Zbaraż.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Szymon Dziedzic, rolnik, właściciel realności w Zbarażu ul. Tarnopolska.

2, Władysław Małecki, właściciel dóbr w Roznoszyńcach, pow. Zbaraż,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Leon Korzeniewicz, leśnik i kier. Urzędu poczt. w Dobrowodach,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Tadeusz Smarzewski, właściciel dóbr w Kobyli, p. Dobrowody,

d) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Szymon Dziedzic, rolnik i właściciel realności w Zbarażu ul. Tarnopolska.

Powiat Zborów.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Stanisław Lipiński, właściciel dóbr, Chrabużna, poczta Pomorzany,

2 Stanisław Sapyta, rolnik w Jarosławicach, poczta Zborów,

3. Florjan Dębski, rolnik w Pohrebcach, poczta Zborów,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Władysław Wyszkowski, leśniczy w Pomorzanach,

2. Józef Sankowski, leśniczy dóbr Pomorzańskich, zamieszkały w Koropcu, poczta Złoczów,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Józef Wileńko w Zborowie,

2. Marjan Mackiewicz, majster murarski w Zborowie,

3. Jan Zegraj, cieśla w Zborowie,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Tadeusz Tiger, Wertełka ad Założce,

2. Jukim Linder, przemysłowiec w Zborowie,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Józef Piasecki, właściciel młyna w Rozhadowie, poczta Pomorzany,

2. Gabryel Zegraj, właściciel młyna wodnego w Zborowie.

Powiat Złoczów.

a) z zawodu gospodarstwa wiejskiego:

1. Kazimierz Romański, właściciel dóbr w Łuce poczta Złoczów.

2. Bolesław Listowski, właściciel dóbr w Płuhowczyku ad Płuhów, poczta Złoczów,

3. Mikołaj Bakun, rolnik w Kontach, poczta Olesko,

4. Antoni Sobczyński, rolnik w Kondratowie, poczta Gołogóry,

5. Juljusz Tobisz, b. dyrektor lasów w Złoczowie ul. Podwójcie,

b) z zawodu leśnictwa:

1. Juljusz Tobisz, b. dyrektor lasów w Złoczowie ul. Podwójcie,

2. Inż. Stefan Podolecki, komisarz ochrony lasów w Złoczowie ul. Podwójcie,

c) z zawodu budownictwa i inżynierji:

1. Inż. Wacław Alda, kierownik Państw. Zarządu drog. w Złoczowie ul. Kolejowa,

d) z zawodu fabrykantów:

1. Jan Polisiuk, właściciel fabryki skór w Złoczowie ul. Brodzka,

2. Kazimierz Szczepański, właściciel Zakładu mechanicznego w Złoczowie ul. Kolejowa,

e) specjalnie dla wywłaszczeń praw i budowli wodnych:

1. Inż. Wacław Alda, kierownik Państwowego Zarządu drog. w Złoczowie ul. Kolejowa.

Powyższą listę podaję do powszechnej wiadomości.

Wojewoda: **Dr. Kwaśniewski** w. r.

Konsulat Austrjacki we Lwowie.

L. 799. We Lwowie, dnia 29 lutego 1928.

Odnowienie spalonych wiedeńskich ksiąg tabularnych.

Do Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu.

Z polecenia Ministerstwa Spraw Zagranicznych we Wiedniu pozwala sobie Konsulat Austrjacki we Lwowie donieść co następuje: Ze spalonych w czasie pożaru pałacu sprawiedliwości we Wiedniu ksiąg tabularnych na obwody I — IX i XX została odnowiona 1/3 część tychże. Odnowienie to zostało przeprowadzone z urzędu przy użyciu pozostałych części registratury ksiąg tabularnych, przyczem wszystkie dające się ustalić prawa hipoteczne zostały przyjęte do nowych ksiąg tabularnych. Ponieważ mała część registratury została również zniszczona, zachodzi również możliwość, że pojedyncze wpisy nie odpowiadają faktycznemu stanowi prawnemu, lub, że pojedyncze prawa hipoteczne nie zostały wogóle wpisane. Wyższy Sąd Krajowy we Wiedniu ogłosił obwieszczenie w myśl ustawowych przepisów o odnowieniu spalonych ksiąg tabularnych, w którem wzywa wszystkie osoby, ażeby zgłosiły swoje prawa, o ile nie zostały przyjęte do nowych spisów, do dnia 30 kwietnia 1928 przy Sądzie Cywilnym Krajowym we Wiedniu. W powyższym okresie mają osoby, które zostały pokrzywdzone przez stan lub stopień porządkowy nowych wpisów, wnieść sprzeciw do powyższego Sądu. W razie niezgłoszenia sprzeciwu w oznaczonym terminie, uzyska wpis prawomocność wpisu tabularnego, przyczem osoby, w myśl ksiąg tabularnych uzyskują prawa, które w następstwie nie mogą niczem być zaprzeczone. Zgłoszenia i sprzeciwy są wolne od wszelkich opłat stemplowych. Byłoby przeto wskazane, ażeby wszystkie osoby interesowane w owych posiadłościach zbadały na czas treść nowych wpisów tabularnych. Nadmienia się, że prawdopodobnie w przeciągu następnych 3 miesięcy zostanie dalsza część posiadłości wpisana do nowych ksiąg tabularnych, poczem zostanie również przeprowadzone postępowanie sprostowania.

Konsul: w. z. **Steinberger** w. r.

Utząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. SOP. 2263/28. Tarnopol, dnia 7 marca 1928.
SO.

Ogłoszenie.

Statut komunalnej kasy oszczędności powiatu przemyślańskiego został zatwierdzony reskryptem Urzędu Wojewódzkiego w Tarnopolu z dnia 7 marca 1928 L. SOP. 2263/28.
SO.

Naczelnik Wydziału: **Osiecki** w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. RW. 789/28. Tarnopol, dnia 23 marca 1928.

Przeciętna cena targowa za świnie bite na miesiąc marzec 1928 r.

Ogłoszenie.

Przeciętna cena targowa świń bitych, notowanych urzędownie w Tarnopolu w miesiącu lutym 1928 r., która w myśl § 52 ustawy z 6 sierpnia 1909 Dz. p. p. Nr. 177 ma służyć za podstawę do wymiaru odszkodowania za świnie rzeźne zabijane na obszarze Województwa Tarnopolskiego z urzędu lub padłe wskutek szczepienia zarządzonego przez władze w miesiącu marcu 1928 r. wynosi 1 zł. 65 gr. za 1 kg.

p. o. Naczelnika Wydziału:
J. Ciemnołoński w. r.

Urząd Wojewódzki w Tarnopolu.

L. R. W. 880. Tarnopol, dnia 22 marca 1928 r.

WYKAZ

panujących zaraźliwych chorób zwierzęcych za czas od 1 do 15 marca 1928 r.

1. Nosacizna — (Malleus)

Pow. Złoczów: Ścianka, Zalesie.

2. Świerzb u koni — (Scabies equorum)

Pow. Podhajce: Uwsie.

3. Różyca świń — (Erysipelas suum)

Pow. Buczacz: Ćwitowa.
Pow. Złoczów: Płuhów.

4. Pomór świń — (Pestis suum)

Pow. Borszczów: Boryszkowce.

5. Wścieklizna — (Rabies)

Pow. Brody: Brody.
Pow. Radziechów: Peratyn.
Pow. Tarnopol: Czernielów maz. Ihrowica.
Pow. Złoczów: Sassów, Złoczów.

P. o. Naczelnika Wydziału: **CIEMNOŁOŃSKI.**

Ruch służbowy.

Pan Minister Spraw Wewnętrznych przeniósł pozostających w stanie nieczynnym: Radcę Wojewódzkiego w VI. st. sł. Władysława Guckler-Wisłockiego oraz referendarzy w VII. st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Stanisława Moschitza, Michała Życzyńskiego i Eugenjusza Szulca w stan spoczynku;

zamianował lekarza powiatowepo w VII. st. sł. w Starostwie w Tarnopolu Dra Henryka Feita inspektorem lekarskim w VII. st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu;

zamianował praktykantów sanitarnych w X. st. sł. Dra Henryka Salzmana w Zbarażu i Dra Stanisława Zielińskiego w Kopyczyńcach prowizorycznymi urzędnikami I. kategorji w VIII. st. sł. i poruczył im pełnienie obowiązków lekarzy powiatowych;

zwolnił praktykanta sanitarnego w X. st. sł. w Starostwie w Zborowie Dra Władysława Sochaniewicza z dniem 29 lutego 1928 ze służby państwowej w dziale Ministerstwa Spraw Wewnętrznych a to wskutek powołania go przez Pana Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na stanowisko prowizorycznego urzędnika VI. st. sł. w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego.

Pan Minister Rolnictwa zamianował Radcę leśnictwa i p. o. komisarza ochrony lasów w VII. st. sł. w Złoczowie inż. Stefana Podoleckiego komisarzem ochrony lasów w VII. st. sł. oraz państwowych lekarzy weterynaryjnych w VII. st. sł. Eugenjusza Hirniaka w Tarnopolu, Leona Lublinera w Brodach, Dra Maksymiljana Kaltera w Złoczowie, Jana Kurka w Brzeżanach i Franciszka Sękiewicza w Kamionce Strumiłowej powiatowymi lekarzami weterynaryjnymi w VII. st. st. i za zgodą Pana Prezesa Rady Ministrów i Pana Ministra Skarbu ustalił wszystkich sześciu w służbie państwowej.

Wojewoda Tarnopolski przeniósł referendarza VIII. st. sł. Józefa Wojciecha (2-im) Jackowskiego na jego własną prośbę ze Starostwa w Kamionce Strumiłowej do Starostwa w Złoczowie;

przeniósł ze względów służbowych prowizorycznego urzędnika I. kategorji w VIII. st. sł. Zbigniewa Garlickiego ze Starostwa w Złoczowie do Starostwa w Kamionce Strumiłowej;

przeniósł asesora w VIII. st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu Pawła Cybulskiego na jego własną prośbę z dniem 31 marca 1928 w stan spoczynku;

zamianował byłego urzęduika III. kategorji w XII. st. sł. Czesława Szmigla prowizorycznym urzędnikiem III. kategorji w XII. st. sł, w Urzędzie Wojewódzkim w Tarnopolu;

przyjął Kazimierza Wiszniewskiego do pęństwowej służby administracyjnej w charakterze kontraktowego referenta odbudowy z poborami wedle VIII. st. sł. i przydzielił go do służby w Starostwie w Brzeżanach;

zwolnił urzędnika III. kategorji w IX. st. st. w Starostwie w Złoczowie Emila Blusa na zasadzie art. 116

ustawy o państw. służbie cywilnej z dniem 13 marca 1928 ze służby państwowej z przyznaniem emerytury;

zwolnił urzędnika III. kategorji w XII. st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim (Dyrekcji Robót Publ.) w Tarnopolu Felicję Wiktorównę na zasadzie art. 116 ustawy o państw. służbie cywilnej z dniem 29 lutego 1928 ze służby państwowej;

zwolnił kontraktowego referenta odbudowy w Starostwie w Brzeżanach Stefana Zassowskiego na jego własną prośbę z dniem 29 lutego 1928 ze służby państwowej.

Unieważnienie dokumentów osobistych.

Dowód osobisty serja „B" Nr. 605832 wydany w dniu 30 grudnia 1924 Marji Boreckiej z Brodów, przez Starostwo w Brodach unieważnia się.

Ogłoszenie o zaginięciu pieczęci urzędowej.

Sołys Kolonji Białobrzeg gminy Dłusk (Starostwo Słupeckie—Województwo Łódzkie) Józef Wrzaskowski, zameldował jako w jego własnem mieszkaniu zaginęła mu pieczęć gumowa okrągła średnicy 1/½ cnt. z podwójną obwódką, w koło, z napisem pośrodku „Sołtys Kolonji Białobrzeg" w koło zaś był napis „gminy Dłusk, pow. Słupeckiego".

Komunikat pocztowy.

Urząd pocztowy Grzymałów powiat Skałat podjął w dziale telegraficzno-telefonicznym całodzienną służbę zamiast dotychczasowej służby dziennej ograniczonej.

Województwo Sranisławowskie.
Wydział Prezydjalny.

L. 2966/Pr./a. Stanisławów, dnia 14 marca 1928.

Konkurs.

Niniejszem rozpisuję konkurs na posadę pow. lekarza weter. przy Starostwie w Dolinie w charakterze pracownika kontraktowego z poborami VIII st. sł. urzędników państwowych.

Podania o nadanie powyższej posady należycie udokumentowane (metryka urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, dyplom lekarza weteryn., poświadczenie dotychczasowej praktyki, dowód zadośćuczynienia obowiązkowi służby wojskowej i curriculum vitae) wnosić należy do dnia 30-go kwietnia b. r. do Wydziału Prezydjalnego Urzędu Wojewódzkiego w Stanisławowie.

Kandydaci pozostający obecnie w służbie państwowej, winni podania wnosić w przepisanej drodze służbowej.

Wojewoda: w. z. **Koncowicz** m. p.

Orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Prawo materjalne skarbowe.

1. Samo przyjmowanie zamówień na rzecz firmy przez osobę trzecią nie wystarcza jeszcze do uznania tego zajęcia za komiwojażerstwo w rozumieniu ustawy o p. p. p. z r. 1923, zwłaszcza, jeśli nie ustalono stosunku zastępstwa w myśl § 58 rozporządzenia wykonawczego Ministra Skarbu z 27 czerwca 1923 poz. 522 Dz. Ust. (Wyrok z 30 kwietnia 1926 L. rej. 2037/24).

2. Artykuł 86 ustawy o p. p. p. z r. 1923 nie uzasadnia pozostawienia bez rozpoznania odwołania strony, która nie złożyła zeznania, przewidzianego w art. 52 tejże ustawy, jeśli w tem odwołaniu kwestjonuje obowiązek podatkowy w ogólności, twierdząc, że przedsiębiorstwa w okresie miarodajnym już nie wykonywała. (Wyrok z 1 października 1926 L. rej. 1221/24).

3. Inżynier-geometra, który, zatrudniając pomocników w lokalu, dostępnym dla publiczności i zaopatrzonym w wywieszkę (szyld), na zamówienie sporządza plany parcelacyjne i mapy pomiaru gruntów, wykonuje wolne zajęcie zawodowe inżyniera, względnie technika, w rozumieniu art. 9 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z r. 1923. (Wyrok z 4 listopada 1926 L. rej. 1549/24).

4. Podpisanie przez żonę protokołu karnego sporządzonego w myśl art. 51 ustawy o p. p. p. z r. 1923 o wykonywanie osobistego zajęcia przemysłowego przez męża, nie rodzi dla niego skutków prawnych, jeśli brak dowodów, że żona upoważnioną była do składania w zastępstwie męża wiążących oświadczeń. (Wyrok z 4 grudnia 1926 L. rej. 583/25).

5. Przy szacowaniu wysokości obrotu przedsiębiorstwa, obowiązanego do uiszczania miesiecznych wpłat podatku (art. 53 p. 6 i 56 ustawy o p. p. p. z 1923), mogą być przyjmowane za podstawę obliczenia przeciętne ceny sprzedanych towarów jedynie wedle poszczególnych miesięcy okresu podatkowego, a nie za cały ten okres. (Wyrok z 13 stycznia 1927 L. rej. 361/25)

6. Skarżący nie ma prawa żądać rozpoznania sprawy „in merito" przez N. T. A. z powodu niezawiadomienia go przez władzę o motywach uchylenia w drodze nadzoru zaskarżonej decyzji w tym wypadku, gdy N. T. A. uzna na podstawie akt, że uchylenie to jest skuteczne. (Wyrok z 19 maja 1927 L. rej. 659/25).

7. a) Nieuznanie za handlowe ksiąg, na które płatnik powołał się na zasadzie art. 76 ust. 3, wzgl. art. 88 i 89 ust. 3 ustawy o p. p. p. z 1923 r. winno być ujawnione w decyzji Komisji Odwoławczej.

b) Uniemożliwienie rekurentowi złożenia ustnych wyjaśnień przed pełną Komisją Odwoławczą, przewidzianą w art. 60 i 68 powołanej ustawy, lecz skierowanie go do podkomisji, w ustawie nie przewidzianej, jest sprzeczne z art. 90 rzeczonej ustawy. (Wyrok z 12 maja 1927 L. rej. 1410/25).

8. Pozostawienie bez rozpoznania odwołania skierowanego przeciw obowiązkowi podatkowemu, przez władzę wymiarową I. instancji z powołaniem się na

art. 86 ust. o p. p. p. z r. 1923 powoduje istotną wadliwość postępowania po myśli art. 19 ust. o N. T. A. z 3 sierpnia 1922 poz. 400 Dz. Ust. (Wyrok z 19 września 1927 L. rej. 2315/26).

9) Termin z art. 85 p. 2 L. b. ustawy o p. p. p. z r. 1923 nie ma zastosowania w wypadkach, gdy domniemany płatnik, któremu doręczono nakaz płatniczy po upływie terminu z art. 78 tejże ustawy, kwestjonuje w odwołaniu wyłącznie obowiązek podatkowy. (Wyrok z 7 października 1927 L. rej. 1867/25).

10. Spółdzielnie, prowadzące skup zawodowy, mogą również korzystać z ulgi, przewidzianej w art. 95 L. 1 b. ustawy o p. p. p. z r. 1923. (Wyrok z 31 października 1927 L. rej. 3694/25).

Państwowy Zarząd Wodny w Kamionce Strumiłowej.

Ogłoszenie przetargu.

Państwowy Zarząd Wodny w Kamionce Strumiłowej rozpisuje przetarg publiczny ofertowy na dostawę materjałów faszynowych, potrzebnych dla regulacji rzeki Bugu w km. 41 w czasie do końca marca 1929 r.

Przetarg powyższy zostanie przeprowadzony w Państwowym Zarządzie Wodnym w Kamionce Strumiłowej dnia **12 kwietnia 1928 r.** o godz. 12 w południe.

Przedmiot dostawy 5.200 m. faszyn lasowych i 85.000 sztuk kołków faszynowych. Wyżej podane ilości materjałów mogą być w miarę potrzeby zwiększone o 50% (pięćdziesiąt od sta) lub zmniejszone o 20% (dwadzieścia od sta), jednakowoż dostawca nie będzie miał prawa żądać wyższej ceny za materjały dostarczone w zwiększonej ilości, ani rościć sobie pretensji w razie zmniejszenia dostawy.

Oferty pisemne, wolne od stempla, sporządzone ściśle wedle wymogów, określonych w „przepisach tymczasowych o oddawaniu państwowych dostaw“, wedle rozporządzenia Ministerstwa Robót Publicznych z dnia 31 lipca 1926 L. III-396/26 i zaopatrzone w dowód złożenia przez oferenta w Kasie Skarbowej wadjum w wysokości 5% (pięć od sta) oferowanej wartości dostawy, (które to wadjum w razie przyjęcia oferty zostanie zatrzymane jako kaucja), należy składać lub przesyłać pocztą na ręce Kierownika Państwowego Zarządu Wodnego w Kamionce Strumiłowej w zapieczętowanych i zalakowanych kopertach z napisem: „Oferta do przetargu na dostawę materjałów faszynowych do regulacji rzeki Bugu w km. 41 w Kamionce Strumiłowej.

Termin przedkładania ofert upływa w podanym wyzej dniu i godzinie.

Oferty nieodpowiadające powyższym warunkom lub złożone po upływie podanego terminu nie będą rozpatrywane.

Szczegółowe i ogółowe warunki dostawy mogą być przejrzane w godzinach urzędowych w Państwowym Zarządzie Wodnym w Kamionce Strumiłowej, gdzie też można otrzymać wzory ofert.

O ile Komisja przetargowa uzna za stosowne, może po sprawdzeniu ofert przeprowadzić dodatkowy przetarg ustny między wybranymi przez siebie oferentami.

Urzędowi Wojewódzkiemu (Okręgowej Dyrekcji Robót Publicznych) we Lwowie zastrzega się dowolny wybór oferty, niezależnie od wysokości oferowanej sumy, względnie nieprzyjęcia żadnej oferty.

Kamionka Strumiłowa, dnia 27 marca 1928 r.

Kierownik Państw. Zarządu Wodnego:
Inż. Zgorlakiewicz w. r.

Z drukarni Leona Wierzbickiego w Tarnopolu, Pasaż Adlera l. 6. — Telefon Nr. 138.